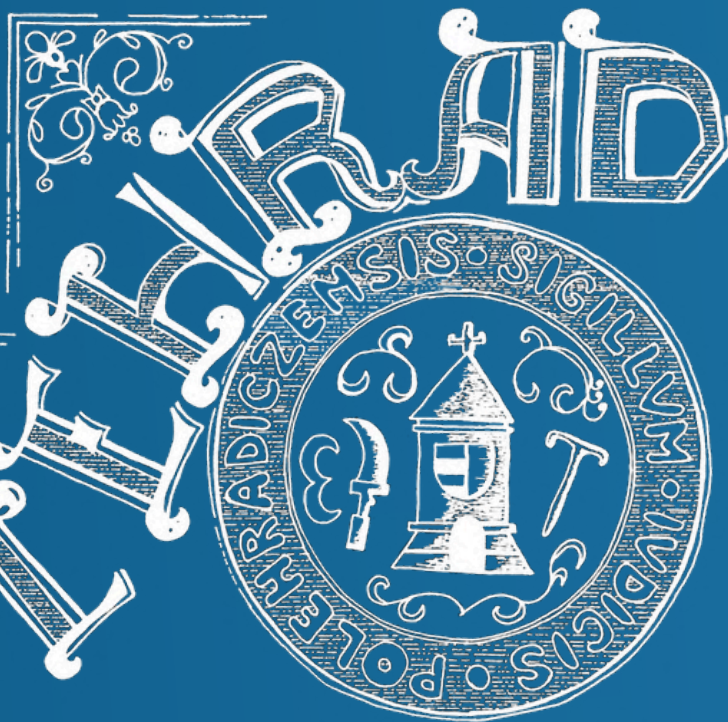

Zpravodaj
občanů Boleradic

Číslo 4.
Prosinec 2025

Lukostřelci

Orelská divadelní přehlídka

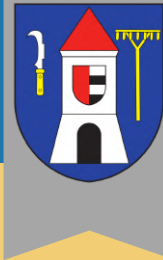

Adventní jarmark

Momentky ze školy a školky

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři Polehradu,

potřebuju se Vám takhle onehdá dostat k rybníku, ideálně autem, abych tam byl rychleji. Už jsem ale stihl přijít na to, že popojíždět autem po Boleradicích v těchto dnech není jen tak a že situace se přímou úměrou zhoršuje s každým dalším dnem uhánějícím ke konci tohoto roku. Ulice se hemží oranžovými mužičky, sotva ráno potmě člověk vyrazí na hlavní ulici, předjedou ho tři dýmící tatrovky, o pár metrů dál hlasitě pípá couvajících bagr, chrchlají čerpadla a voda, která se hrne z výkopů, se na silnici mísí s bahnem, které padá z onoho couvajících bagru.

Ale zpátky k rybníku, než na to zapomenu. Autem samozřejmě nikam, Horní konec je zacpaný parním válcem, Na Hrobech vykutaná díra víc než přes půl silnice. Zahrady jsou totální tankodrom, kde už se nedá projít ani pěšky a Nad Zahrady blokují staří známí výkop, bagr a nákladák celou šíří už tak úzké ulice.

Vyhodnocuji situaci a vyřáším nakonec na kole Zahradami, aby mi nové pláště nepropálil asfalt na Horním konci. Po cestě během drkotání po kamení mi volají z Nad Zahrad, dojeď se podívat, jestli tady nezavazí ten sklep. Po cestě zpátky se tam stavím. Po strmém srázu se spouštím ke

sklepu, na kluzké trávě mi ujede noha, padám a kloužu bahnem před sklep. Ještě v pádu zvoní telefon znova. V Pastýřské ukopli vodovod. Bundu, kalhoty a telefon utírám z nejhoršího bahna a zjišťuji, dokdy potrvá oprava. Volají ze školy, děti nemůžou na záchodě spláchnout, kuchyně stojí. Jistě, neteče voda. Ano, dovezeme, ale kde teď honem sehnat kanystry...

I takhle občas může vypadat část dne v předvánočních Boleradicích. Poklidné usebrání a dumání v křesle u zapáleného adventního svícnu se jaksí ne a ne dostavit. Do Vánoc toho chceme stihnout co nejvíc a trochu jsme přítom ucpali celou obec. Snad si toho nikdo nevšimne.

Milí čtenáři, přeji Vám všem i přes ten shon a nepohodu, kterou jste nuceni ve svém okolí v těchto dnech strpět a kterou jsem se s – možná nemístným – humorem výše pokusil popsat, abyste se nakonec opravdu zastavili, usedli v klidu a pokoji k vánočnímu stromečku a aby se Vám splnilo vše, o čem sníte. Dětem pak nádvkem spoustu dárků a taky trochu toho sněhu ... i když nám stavbu zpomaluje a brzdí.

Veselé Vánoce a šťastný nový rok plný pozitivního myšlení se špetkou nadhledu nad věcí Vám všem přeje

Antonín Vejvančický, starosta

Obsah

Slovo starosty 3

Zprávy z radnice 4

Stalo se

- Orelská divadelní přehlídka7
- Martinské hody8
- Den válečných veteránů8
- Ovocná alchymie9
- Vánoce u babičky v kuchyni9
- Adventní okénka10
- V obležení krajek11
- Nedánovské události12
- Po stopách nářečí v Bole(h)radicích13
- Setkání seniorů14

Kultura, postřehy, rozhovory

- Malá úvaha o času15
- Svaz tělesně postižených Hustopeče15
- Pátrání po boleradských mamutech16
- Červená středa17
- Závěrečná archeologická zpráva – lokalita Vorličky18
- Sto let autobusové linky Hustopeče–Klobouky20
- Výprava do podzemí aneb po stopách vladky Filipa z Víckova21
- Zásyp lochu v Přestavlkách25
- Drobné památky IV26
- (Nejen) o lásce III.28
- Petr Mrkva29
- Opora Diakonie ruku v ruce s Odlehčovací službou30
- Markovič na starých fotkách30
- Vilém Prusinovský z Víckova a Olomoucká univerzita31
- František Novák: Slivovice32
- Kde to je?33

Zprávy ze školy a školky34

Spolky informují

- Zahrádkáři37
- Divadelní spolek38
- Letorost40
- Aligators42
- SK Boleradice 193543

Polehrátky 44

Kalendář akcí45

Co je nového?

Výstavba kanalizace a ČOV

Prakticky veškerou energii samozřejmě v těchto dnech a měsících věnujeme probíhající výstavbě kanalizace a ČOV, největší investiční akci v dějinách obce. V tuto chvíli se snad dá stále říci, že se zdárně posunujeme kupředu bez závažnějších překážek.

Máme už vykopaný hlavní kanalizační řad ve velké většině obce (cca 85 %), zbývá nám dokopat část Dolního konce směrem k divadlu, propoj od čerpací stanice u vrby v Pastýřské, kus ulice Chaloupky a Nad Zahrady, zbytek je prakticky hotový. Zbývá nám také dokončit asi polovinu z celkových 420 přípojek k nemovitostem. V lednu bude v některých úsecích stavby krátká přestávka ve stavební činnosti, některé budou pokračovat dále. Ve spolupráci se zhotovitelem se pokusíme před svátky uklidit obec tak, aby si všichni mohli aspoň na chvíli oddychnout. Na začátek roku je pak v plánu dokončení výkopů hlavního řadu a přípojek veřejné části stavby. Následovat budou opravy komunikací a přilehlého okolí, montáže čistírenských technologií a příprava stavby na vlastní provoz.

Jistě jste si všimli, že v některých ulicích už také probíhají finální opravy komunikací. V Pastýřské od vrby ke kostelu, v Zahradech a v části ul. Horní konec by měly být kompletní nové povrchy hotové ještě do konce roku. Také financování akce probíhá doposud víceméně v souladu s plánovaným rozpočtem akce. Část plateb se hradí z dotací a půjčky, část z našich vlastních prostředků. V tuto chvíli registrujeme vícenáklady ve výši necelého 0,5 mil. Kč, jedná se o neplánované přeložky dešťové kanalizace v ul. Kloboucká a dále o čerpání podzemních vod v některých úsecích stavby, se kterým jsme nepočítali. Na druhou stranu jsou na stavbě i místa, na kterých ušetříme – např. některé stoky mírně zkracujeme oproti původnímu projektu. Musím ale zmínit některé další vícepráce, kterými se náklady můžou navýšit. Povrch (asfalt) v ulicích děláme téměř v celé obci všude nový v plné šíři a v této souvislosti je potřeba posunovat či osazovat nové dešťové vpusti, tak aby voda dobře odtékala. Vedle toho mohu nastat další komplikace s kvalitou podloží a podkladu, na který nové povrchy klademe.

Pro všechny občany je pak důležité, že prozatím mluvím jen o veřejné

části stavby, která končí u Vašeho domu odbočkou a šachtou. Znovu připomínám, že vlastní připojení odpadů z nemovitosti na tuto šachtu už bude v režii jednotlivých majitelů nemovitostí, což v některých případech může být nákladná operace. Předpokládáme, že k připojování nemovitostí dojde souběžně se začátkem provozu čistírny odpadních vod předběžně snad koncem léta příštího roku.

Vorličky

U dokončené výstavby v lokalitě se nám podařilo pravomocně zkolaudovat všechny části stavby, které kolaudaci podléhají. S jednotlivými investory nadále řešíme hladký postup při postupu žádostí o stavební povolení, pomáháme komunikovat se správci sítí a urychlit administrativní postup u žádostí o napojení budoucích nemovitostí na technickou infrastrukturu. Prodali jsme předposlední pozemek v lokalitě a k prodeji znovu nabídneme i pozemek poslední.

Antonín Vejvančický, starosta

Omezení ohňostroju

Od 1. prosince 2025 platí ve vybraných oblastech zákaz používání pyrotechniky kategorie F2 a vyšší. Co to znamená?

Podle novely zákona číslo 206/2015 Sb. o pyrotechnických výrobcích již není možné používat pyrotechniku (s výjimkou nejnižší kategorie, kam spadají například prskavky či bouřčací kuličky) v okruzích 250 m od chráněných objektů (např. chovy zvířat, domovy seniorů, zdravotnická zařízení apod.).

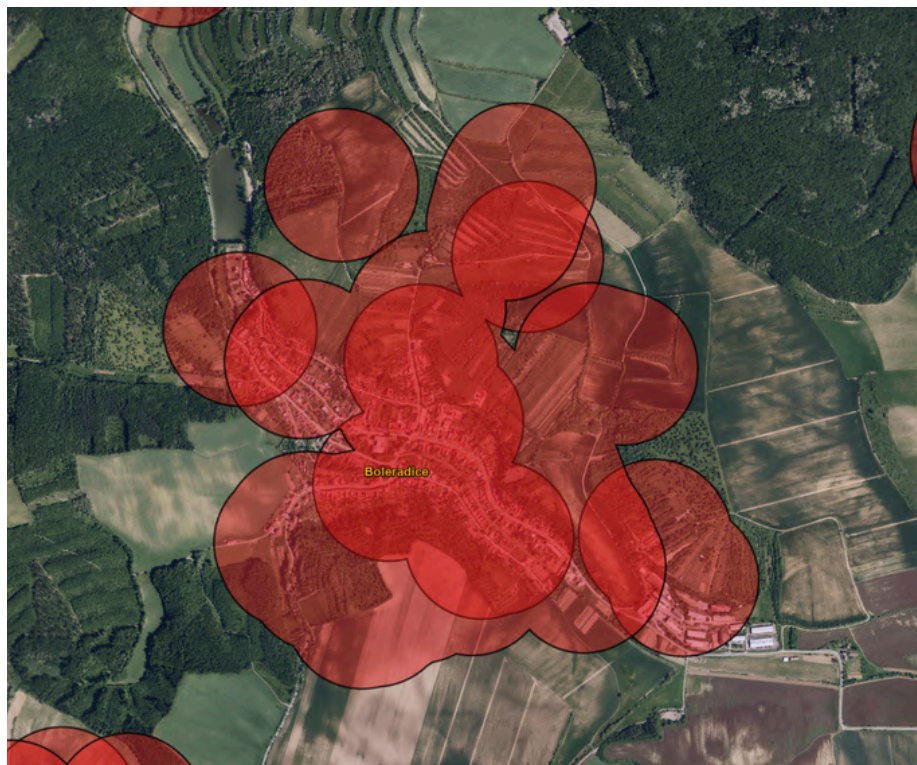
Mapu s vyznačenými zónami najdete na webu:

[https://agrigis.gov.cz/portal/apps/instant/basic/index.html?](https://agrigis.gov.cz/portal/apps/instant/basic/index.html?appid=ded81b51ac6e4ea1b071ef28122f547b)

[appid=ded81b51ac6e4ea1b071ef28122f547b](https://agrigis.gov.cz/portal/apps/instant/basic/index.html?appid=ded81b51ac6e4ea1b071ef28122f547b)

Redakční rada

Výsledky parlamentních voleb

Na začátku října tohoto roku proběhly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Vítězem se stalo hnutí ANO následované koalicí SPOLU. Další příčky obsadili STAN, Piráti, SPD a Motoristé. Na výsledky voleb v naší obci se můžete podívat např. na webových stránkách seznam.cz, odkud pochází i obrázek pod tímto textem.

Konečné výsledky voleb

Strana	Hlasy 2025	Procenta 2025
SPOLU	179	32,36 %
ANO	150	27,12 %
STAN	51	9,22 %
Piráti	39	7,05 %
SPD	38	6,87 %
Stačilo!	37	6,69 %
AUTO	35	6,32 %
PŘÍSAHA	10	1,80 %
Švýcarská dem.	6	1,08 %
MZH	2	0,36 %
Generace	2	0,36 %
JaSaN	1	0,18 %
ČR1	1	0,18 %
Koruna Česká	1	0,18 %
Voluntia	1	0,18 %

Redakční rada

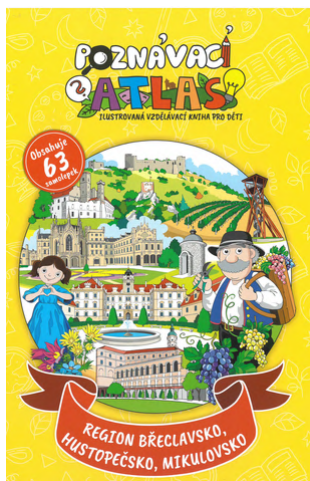
Zdroj:
www.seznam.cz/p/vysledky-voleb/2025.

Poznávací atlas

Vyšla naučná dětská publikace, která se věnuje i Boleradicím a širokému okolí. Hravou formou seznamuje děti s krásami Břeclavska, Hustopečska a Mikulovska. Tuto publikaci bychom chtěli darovat jako odměnu či cenu při různých příležitostech a zvažíme i její běžný prodej. Pokud budete mít štěstí, dostane se i k Vám či Vaším dětem.

Redakční rada

Poděkování

Na tomto místě bychom rádi poděkovali autorce mnoha fotografií, bez nichž by zpravodajský časopis nikdy nebyl tak pestrý a zajímavý, jako je teď.

Paní Jitka Šlancarová se dokumentaristické činnosti věnuje s takovým nadšením a elánem, že archiv jejího rozsahu by nám mohlo závidět i menší město. Zaznamenává podobu obce pro další generace a nejen rodák si u starých fotek rád zavzpomíná na časy mládí.

Děkujeme tedy nejen za Polehrad, ale i za obec, její obyvatele i ty, kteří se k Boleradicím rádi vracejí, ať už k tomu mají jakýkoliv důvod.

Redakční rada

Boleradice v ČT

Dne 2. listopadu byla v České televizi v pořadu Toulavá kamera odvysílána reportáž o bratřech Mrštících a jejich odkazu v Boleradicích a Divákách.

V sobotu 13. prosince se Boleradice a místní divadlo objevily v České televizi znovu, tentokrát v pořadu Týden v regionech u příležitosti zápisu Hraní amatérského divadla na seznam UNESCO.

Oba tyto pořady jsou k dispozici také na webu, v iVysílání České televize.

Redakční rada

Najdete na webu...

Na obecním webu www.boleradice.cz nepřehlédněte:

Zprávu společnosti EG.D o nutnosti ořezat větve zasahující do zóny elektrického vedení.

Záměr na prodej posledního volného pozemku v lokalitě Vorličky.

Na úřední desce, kterou doporučujeme pravidelně sledovat, jsou i další zajímavé dokumenty. Nyní je to například ceník vodného pro rok 2026.

Městys Boleradice → Úřad městyse → Úřední deska

Stále také trvá možnost přihlásit se k odběru hlášení a novinek Smartinfo. Neujde vám tak žádná důležitá zpráva v obci.

Aktuality → Odběr novinek

Je možné si rezervovat sál nebo přísálí na sportovní akci nebo soukromou oslavu.

Praktické informace → Rezervace sálu a přísálí → Rezervace

Zápisky Ferdinanda Stehlíka dokumentující historii Boleradic od té nejstarší až po začátek 20. století, výpisky z různých zdrojů týkající se obce.

Aktuality → Zajímavosti → Kroniky

Kolik nás je

K 30. 11. 2025 má náš městys **935** obyvatel.

Děti (do 15 let): **152** (chlapci 79, dívky 73)

Děti (15–18 let): **26** (chlapci 6, dívky 20)

Dospělí: **757** (muži 357, ženy 400)

Průměrný věk obyvatel je 42,7 let.

Nejstarší obyvatelka Boleradic má 100 let.

V roce 2025:

narodilo se 6 dětí

zemřelo 5 obyvatel

přihlásilo se 12 obyvatel

odhlásilo se 23 obyvatel

ÚM Boleradice

Orelská divadelní přehlídka

Ve dnech 21.–23. listopadu ožilo divadlo v Boleradicích kouzlem pohádek, dětského smíchu a radosti z amatérského divadla. Konala se zde Orelská divadelní přehlídka, ústřední akce Orela, pořádaná ve spolupráci s Orelm – jednotou Boleradice a Divadelním spolkem bratří Mrštíků Boleradice.

Celý víkend patřil amatérským (nejen orelským) divadelním souborům, které hrály převážně dětem. A návštěvnost jednotlivých představení opět potvrdila, že o podobné akce je mezi školami i veřejností velký zájem. Páteční program odstartoval rozvernou pohádkou Kuba a tři čerti v podání souboru Moruša z Morkůvek. Obě dopolední školní představení

byla zcela vyprodaná, což herce motivovalo k energickým výkonům, které děti odměnily potleskem i spontánními reakcemi. Už úvodní den tak naznačil, že divadelní víkend v Boleradicích bude povedený.

Podruhé se jeviště boleradického divadla zaplnilo v sobotu odpoledne, a to malými i velkými diváky, kteří se přišli pobavit u hudební pohádky Jen se těšte, čerti! Veselá pohádka s písničkami o tom, jak se princezna Máňa rozhodla vysvobodit Honzu z pekla, kterého čerti omylem odnesli. O výbornou atmosféru a skvělý hudební doprovod se postaral orelský divadelní soubor Velmi amatérské divadlo z Velké Bystrice. Příběh plný čertíků, veselých melodií

a interakce s publikem si děti náramně užily.

Závěrečný den přehlídky patřil těm úplně nejmenším. Divadlo se proměnilo v pohádkovou scénu díky loutkovým představením O kohoutkovi a slepičce a O veliké řepě. Obě pohádky zahráli herci z Divadla Radost v Brně – Zdeněk Ševčík a Michaela Danielová, kteří opět dokázali, že jednoduché loutky a laskavé příběhy mají u dětí své pevné místo. Představení bylo plné krásných loutek, hravého humoru a taky důležitého poselství: „Společně vždy mnoho svedem, táhněte však jedním směrem, ... jen tak se všichni ... nepoperem!“ Spolupráce a soudržnost jsou základem každé dobře zvládnuté práce – ať už jde o tahání řepy, nebo o životní výzvy...

Celý pohádkový víkend se nesl v příjemné atmosféře a ukázal, jak důležité je podporovat amatérské soubory a vytvářet prostor pro jejich prezentaci. Diváci – malí i velcí – odcházeli nadšení.

Děkujeme všem spoluorganizátorům za přípravu této krásné akce, hercům za jejich nadšení a energii a těšíme se opět za rok – na viděnou v boleradickém divadle!

Mgr. Eliška Zemánková
Orel – jednota Boleradice

Martinské hody 2025

Dne 15. listopadu 2025 se opět po roce v sále ÚM konaly Martinské hody. Akce začala ve 20:00 za doprovodu DH Sokolky, která nás provázela celým večerem. Mimo kapely jsme také uvítali přítomnost fotografa Patrika Kocmánka i Veselobudky s jejich fotokoutkem.

Děkujeme touto cestou všem rodičům a přátelům chasy, kteří nás nejen na Martinské hody podpořili svou přítomností ve vstupu, šatně, za barem, na parketu či jinak.

Stárci a chasa

Den válečných veteránů

V úterý 11. listopadu jsme si v celé republice, Evropě i ve světě připomínali svátek Dne válečných veteránů u příležitosti ukončení 1. sv. války – Velké války. A i u nás v Boleradicích.

Bylo to uctění památky všech obětí válek a válečných konfliktů (1. sv. a 2. sv. válka a války novodobé).

My jsme konkrétně vzpomínali na naše předky, polehradické muže, kteří bojovali v 1. sv. válce.

Za přítomnosti členů Klubu vojenské historie Slovácko v dobových uniformách se uskutečnila slavnostní Mše

svatá v kostele a pietní akt u pomníku 1. sv. války.

Čestná stráž se státní vlajkou stála pod obrazem sv. Martina – patrona a ochránce vojáků a zajatců a u vzácného praporu SPOLKU VOJENSKÝCH VYSLOUŽILCŮ MĚSTYSE POLEHRADICE OKRESU KLOBOUCKÉHO U BRNA SE SÍDLEM V POLEHRADICÍCH (doslovně zapsáno v kronice), který působil na přelomu 19. a 20. století.

Polehradice a 1. sv. válka:

- do války narukovalo 250 mužů
- museli bojovat za Rakousko-Uhersko
- ocitli se na ruské, italské i francouzské frontě
- mnozí se stali legionáři

- 48 jich padlo nebo zemřelo na následky zranění
- jsou pochováni daleko od domova, v cizích zemích, jeden (Jan Novotný) v Atlantském oceánu

Čest jejich památce!

Nezapomeneme, že tuto pietu – Den válečných veteránů, v Boleradicích zavedl veterán z války v Jugoslávii, podplukovník v záloze, pan Draho-mír Hausner, bývalý starosta obce.

Je třeba si připomínat tyto události, znát naši historii a minulost i činy našich předků.

Pavel Kabela

Ovocná alchymie

V podvečer 20. listopadu v salonku Boleradské hospůdky proběhl neobvyklý seminář. Jeho pořadatelem byl Lubomír Majer, rytíř Slovenského Řádu rytierov destilátov, kteří mimo jiné aktivity dbají o kulturní tradice, osvětu v oblasti kvality a etikety i tradiční výroby a konzumace pálenek. Zde, na jihu Moravy mělo vždy tak nějak přednost hovořit o kultuře okolo vína, kořalka byla možná považována za něco podřadného, spíš pít „pro lumpy“. Ale i destiláty se dají degustovat, hodnotit a vychutnávat s grácií. Ostatně jsou důkazy o jejich výrobě

v našich končinách dle vykopávek již z období před 6 000 lety. O tom všem přišel pohovořit zahraniční host, velmajster Slovenského Řádu rytierov destilátov Radko Jurák. Během téměř tříhodinové seance seznámil účastníky s hlavními nedostatky při výrobě kvasu a s nejčastějšími vadami hotových produktů. Každý z přítomných přinesl vzorek k hodnocení, tedy proběhlo i seznámení s jednou z klasifikačních stupnic používaných při bodování na výstavách destilátů. Zaznělo mnoho zajímavých poznatků o tom, jaký vliv na lihovinu má

kvalita použité suroviny, odrůda ovoce, teplota destilace, nádoby použité pro kvas či uskladnění i další faktory. Během diskuze přišla řeč i na typicky slovenské a pro nás mírně exotické pálenky – borovičku a repák. Nechyběla ani zmínka o cizokrajném calvadosu či grapě a jejich porovnání s jablkovicí a terkelicí. Podle pozitivních ohlasů návštěvníků můžeme doufat, že důraz na kvalitu moravských destilátů se stane ne světlou výjimkou, ale samozřejmostí.
www.srrd.sk

Redakční rada

Vánoce u babičky v kuchyni

První adventní neděli pořádal Klub seniorů ve spolupráci s paní Martou Korábovou v místní knihovně již tradiční výstavu s vánoční tematikou.

Stoly se zaplnily předměty, které byly kdysi v domácnostech běžně užívané, ale pomalu se vytrácejí a mnozí z mladších návštěvníků již ani netuší, k čemu se používaly. K vidění byl starý porcelán, nádobí, kuchařky, formičky na cukroví a další předměty denní potřeby. Dětem pak určitě udělal radost vánoční stromček a cukroví, na kterém si pochutnaly.

Potěšili jsme se také krásnými černobílými pohlednicemi se sbírky Marty Korábové, které už zmizely z našich poštovních schránek a nahradily je SMS zprávy. Není to škoda?

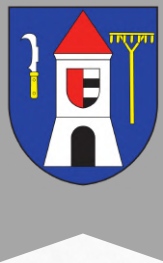
Doufáme, že výstava všechny příjemně naladila na blížící se svátky a zavzpomínali si při ní na své dětství.

Všem, kteří zapůjčili exponáty k výstavě, velmi děkujeme! Zároveň bych za knihovnu všem ráda popřála

krásné a klidné prožití Vánočních svátků, zdraví, radost a pohodu v novém roce a samozřejmě rok plný krásných a zajímavých knih.

Dana Veselá
knihovnice

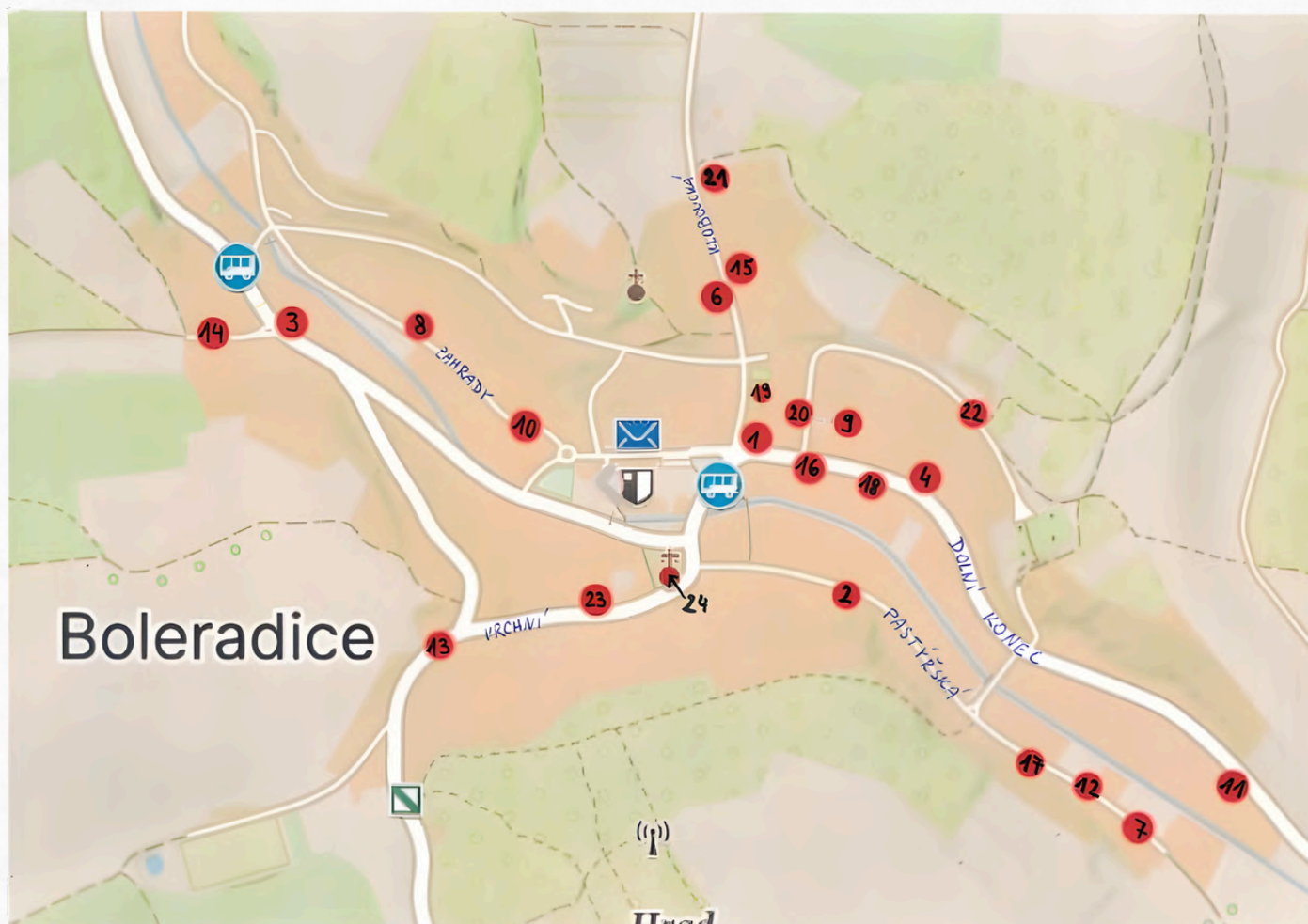

Adventní okénka

1. ročník Adventních okének je v plném proudu! Ačkoliv venku to jako opravdová zima moc nevypadá, Vánoce se kvapem blíží. Tak si čekání na ně společně zkrátme! Každý den, od 1. prosince až do Štědrého dne, se někde v obci rozsvítí jedno speciálně vyzdobené okno s číslicí.

Přestože v době, kdy čtete tyto řádky, už je půlka prosince za námi, rozhodně není pozdě vydat se na podvečerní procházku a některá z těchto Okének navštívit. Je to příležitost na chvilku se zastavit, pozdravit se s přáteli a nasávat vánoční atmosféru. A pokud nechcete bloudit, mapa všech domečků tady.

Julie Stehlíková

V obležení krajek

Během podzimu se v knihovně sešla milá společnost dívek a žen, které spojila láska k tradicím, folkloru a především boleradickému hanácko-slováckému kroji. Téměř dvě desítky jich přišly nasdílet své zkušenosti, přiučit se, jak přesvědčit plátno, aby vytvořilo úhledné křivky a bylo ozdobou své nositelky (ano, řešil se především kroj ženský). Lektorkou a rádkyní pak nebyl nikdo jiný než paní Libuše Hříbová, která se tomuto krásnému koníčku věnuje již dlouhá leta. Patří jí uznání a velké poděkování za ochotu předávat svoje zkušenosti dalším generacím.

Jedním z témat bylo i vázání tureckého šátku, k němuž se nyní člověk dostane jen výjimečně. Dříve se v Boleradicích odehrávaly i ženáčské hody a turecké šátky bývaly k vidění právě při těchto příležitostech, ale nosily je i vdané ženy např. na svatby či běžné hody.

Během práce na škrubení spodnic a rukávců přišla řeč na různé novinky, které s sebou nošení krojů přináší. Je pravda, že se kroje i materiály v čase vyvíjí a sukno, které lze koupit v dnešních obchodech, je jiné, než to, které kupovaly naše babičky.

Totéž platí i o krajkách, ozdobách, korálcích... Dalším aspektem je samozřejmě to, že kroje nosí mladí lidé, kteří rádi experimentují, objevují, inovují. Inspirace je všude nepřeborné množství, v okolních obcích se lze také leccemu přiučit, a tak drobné změny můžeme za desetiletí pozorovat nejen na tvaru a délce sukní, ale i na způsobu nošení krejzlu či kapesníku.

Typické boleradické barvy jsou modrá, bílá a červená (dvě z nich bývají v doplňcích zjemněné do růžova a bleděmodra), které najdeme i na znaku obce. Do barev trikolory se ladí prakticky celé hody, od výzdoby na máji, přes kordule a sukně, věnečky a malované květiny, až po stužky a mašle. „Někdy vídávám na juchačkách, že si tam dávají žluté nebo zelené barvy, ale to k nám nepatří, to jsou barvy třeba z Těšan“, říká paní Hříbová.

Kroje jsou nádhernou ukázkou zručnosti řemeslníků z širokého okolí – až někdy budete pozorovat krojovaný průvod, všimněte si

především výšivek na kordulích, zdobení klobouků a věnců, malování na mašlích, ale i pečlivě našehlených sukní, rukávců a límců. Ani kožené boty, opasky nebo zdobené juchačky neobjevíte za pár korun na Temu. Každá z těchto jednotlivostí má svoje pravidla, která je nutné při výrobě dodržovat. Jedná se o ruční práci, od předků naučené a předávané dovednosti, desítky a desítky hodin, které se nakonec složí dohromady aby vytvořily jeden unikátní harmonický celek pro slavnostní příležitosti.

Zájem o akci převýšil očekávání organizátorek z klubu seniorů, které účastnice během kurzu hostily koláčky a staraly se, aby vše proběhlo hladce. Pokud budou okolnosti příznivě nakloněny dalším kurzům, rády bychom by si ještě vyzkoušely komentované oblékání kroje – může se to zdát jako věc jednoduchá, ale i zdánlivá maličkost se podílí na celkovém dojmu, a každá děvčica chce být na hody nastrojená dokonale, není to tak?

Redakční rada

Nedánovské události

Ve sváteční neděli na konci září jsme se opět setkali „ve společnosti“ nejrůznějších draků. Využili jsme nového asfaltu ve Vorličkách i přílehlých polí a s chutí jsme zkoušeli, či drak se vyšplhá nejvýše. Počasí nám přálo – vítr, polojasno, sucho a příjemná teplota vytvořily ideální podmínky, takže barevní draci poletovali opravdu vysoko. Děti si odnesly nejen radost z létajícího draka, ale také malou dobrotu a drobnou památku na tento den.

městysy vystoupily šikovné děti z mateřské školky. Děvčata ze základní školy předvedla velmi povedené taneční vystoupení. Paní zima, která nás zde nejen přivítala, nachystala dětem zajímavé úkoly a následně i odměnu za jejich splnění. Návštěvníci si mohli nakoupit krásné výrobky našich tvořivých spoluobčanů a pochutnat si na dobrém občerstvení. Děti si tradičně zdobily perníčky, vyráběly zvonečky, kolíčky i vlastní adventní kalendář. Byla také možnost

poslat pohled přes Ježíškovu poštu. Celé setkání se neslo v příjemné, hřejivé atmosféře a vyvrcholilo rozsvícením vánočního stromu.

Děkujeme všem za přízeň v tomto roce a přejeme krásné a veselé Vánoce.

OS NEDÁNOV

Poslední říjnové odpoledne patřilo tradiční Lampiniádě. I když bylo chladno, zahráli jsme se procházkou obcí a na konci trasy také teplým čajem či svařákem u ohně. Letos průvod s lampiony končil na stadionu, kde na odvážné děti opět čekala stezka odvahy. Kdo se nebál vstoupit do potměných míst, mohl cestou potkat nečekané zvuky i tajemné postavy. Odvážlivce však odměna neminula a domů si tak jistě odnášeli nejen drobnost, ale i příjemný pocit, že stezku zvládli.

Závěrečnou akcí roku pořádanou Nedánovem byly tradiční adventní dílničky a minijarmark. V sále

Po stopách nářečí v Bole(h)radicích

Kde se dnes ještě mluví tradičním nářečím? Kdo jím mluví a které jazykové jevy používá? A v čem byla jiná mluva jeho rodičů, prarodičů nebo praprarodičů? Nejen na tyto otázky se snaží odpovědět dialektologické oddělení Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR, jehož pracovníci pravidelně vyjíždějí do terénu po celé republice, setkávají se s místními rodáky, zaznamenávají jejich řeč a získaný materiál archivují, zpracovávají a prezentují. Jedny z takových výjezdů se uskutečnily 11. července a 1. října 2025 v městyse Boleradicích.

Z hlediska dialektologického jsou Boleradice významnou lokalitou, proběhl tu totiž nářeční výzkum už v 60. a 70. letech 20. století. Účastnilo se jej tehdy 15 občanů narozených na konci 19. století, s nimiž výzkumníci vyplňovali dotazník o 2 219 položkách sledujících různé nářeční jevy. Některé z nich byly následně zmapovány v *Českém jazykovém atlase*, který knižně vycházel v letech 1992–2011 a pro zájemce je nyní dostupný též na internetu (cja.ujc.cas.cz).

Po více než 50 letech jsme na zmíněný výzkum navázali a díky součinnosti pana starosty Antonína Vejvančického a ochoty místních obyvatel jsme měli možnost promluvit s osmi zástupci z řad pamětníků, od nichž jsme si nechali vyprávět zejména o tom, jak se v Boleradicích dříve žilo, jak se hospodařilo, jaká řemesla se v obci vykonávala nebo co se doma obyčejně vařilo a jedlo. Zaznamenali jsme i zvláště cenné vzpomínky na období druhé světové války, konkrétně na ukrývání v lese společně s koňmi nebo na pozastavení školní výuky kvůli nutnému využití budovy školy jako lazaretu. Kromě toho jsme se dozvěděli o vyhlášeném boleradickém divadle nebo o obnovené tradici vinobraní.

Respondenti se s námi snažili mluvit tak, jak jsou odmala zvyklí, tudíž jsme si zdejší nářečí mohli důkladně poslechnout. Stejně jako naši předchůdci jsme byli vybaveni dotazníkem, novinkou je však využití moderních technologií; ke zkoumaným položkám jsme připravili návodné obrázky a ty respondentům ukazovali na tabletu.

Je známo, že Boleradice (lidově též *Bolehradice*, *Polehradice*) leží na rozmezí rozličných jazykových oblastí. Samotný městys patří do nářeční skupiny středomoravské, pro kterou je charakteristická přítomnost hlásek *é* a *ó* namísto spisovných *y* a *ú* (např. *velké bék* = velký býk; *s hladkó mókó* = s hladkou moukou). Sousední Morkůvky obsahují rysy nářeční skupiny východomoravské, kde se setkáme s podobami jako *býk* a *múka*. Další sousední obec, Horní Bojanovice, se vyznačuje splnutím hlásek *ó* a *á*; tato speciální výslovnost se v odborné literatuře zapisuje jako *ǎ* (např. *s mǎká* = s moukou).

A směrem k Hustopečím se rozkládá část bývalých Sudet, kde se tradiční nářečí vlivem vystěhování obyvatelstva po druhé světové válce nedochovalo.

Nářečí v Boleradicích obsahuje celou řadu regionálních prvků, jejichž výskyt jsme v rámci našeho výzkumu potvrdili. Týkají se jednotlivých hlásek (např. *stróček* = stroužek; *vošatka* = ošatka; *sirke* = sirky; *řemeň* = řemen), slovních tvarů (např. *mrkva* = mrkev; *na voknách* = na oknech; *nosíjó* = (oni) nosí) nebo přímo slovní zásoby jako takové, např. pro chrastící hračku nemluvnat se v Boleradicích používá výraz *hrkávka*, zatímco v jiných nářečích je to třeba *chrastítka*, *šterchátka* nebo *rachtačka*. Povlak na povrchu vařeného mléka se zde označuje slovem *kůža*, jinde to bývá *škraloup*, *blaňa* nebo *voťápek*. A místní pojmenování nejedlé nebo jedovaté houby zní *žabina*, kdežto ve vzdálenějších regionech jí říkají *prašivka* nebo *kravina*. Mluvčí nám také sdělili, že některé dříve obvyklé

výrazy dnes zastarávají a už se neužívají tolik: *čučka* (= čocka), *voharek* (= okurka), *herztepla* (= brambora) nebo *horingle* (= náušnice). Existuje ovšem i ještě starší specifické výrazivo, které bylo v Boleradicích zachyceno při někdejším výzkumu, ale nyní už jsme se s ním nesetkali: *babula* (= housátko), *fuspúdna* (= dřevěná podlaha), *nedojezek* (= patka chleba), *petružel* (= petržel) nebo *ščepánky* (= třísky).

Celkově můžeme s potěšením konstatovat, že nářečí v Boleradicích se minimálně u příslušníků starších generací udržuje, i když se jeho tradiční podoba od dob minulých pochopitelně proměnila a ne všechny očekávané jevy jsme zaznamenali. Podrobnější výsledky našeho výzkumu budeme znát v roce 2027, kdy vyjde nový *Atlas českého jazyka*. V něm bude k dispozici zpracovaný materiál nejen z Boleradic, ale i z dalších výzkumných lokalit po celé republice.

Nadto se v témže roce veřejnosti zpřístupní nářeční fonotéka, jež bude obsahovat vybrané pasáže nářečních vyprávění zachycených při starších i novějších výzkumech, a každý zájemce si tak bude moci poslechnout rozmanitost našeho jazykového dědictví napříč regiony.

Tento příspěvek vznikl na základě řešení projektu č. DH23Po3OVV050 Atlas českého jazyka 2027: celouzemní výzkum nářečí českého jazyka po 50 letech; poskytovatel podpory Ministerstvo kultury, Program NAKI III.

Filip Kubeček

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

Setkání seniorů

Dne 20. listopadu se stejně jako v předchozích letech uskutečnilo setkání seniorů v sále městyse. Děti ze školy a školy se představily s povedeným tanečním vystoupením a zazněla předáška historika Pavla Šáchy o Novokřtěncích na Moravě a v Boleradicích. Občané měli možnost diskutovat se zástupci městyse a prohlédnout si historické fotografie, nebo přispět svými vzpomínkami – letošním tématem byly hody. K dobré náladě přispěly svým podílem „CM Harasanka“ i vzorky vín místních vinařů a tak se celá beseda nesla v pohodovém duchu a přítomní občané si s sebou odnášeli nejen zajímavý poznatek.

Redakční rada

Malá úvaha o času

Často a při různých příležitostech slyšíme ono známé „nemám čas“. Člověk si tedy musí nezbytně položit otázku, co je to vlastně ten čas a proč nám chybí.

Říká se, že čas plyne, čas běží, ale také se vleče, čas nejde zastavit, vrátit, čas nejde koupit, darovat ani ukrást. Ale známe také čas vánoční, velikonoční, čas dovolených atd... Co je to tedy čas?

Fyzikové, astronomové a filozofové by nás poučili, že čas je veličina, hodnota, fenomén. Jistá (malá) skupina vědců se zabývá myšlenkou či teorií, která existenci času zpochybňuje – tuto podivnost si lidé údajně vymysleli!

Ať už je to jakkoliv, skutečností je a zřejmě i zůstane, že každý z nás má k dispozici stejné množství času – rovných čtyřicet hodin – ani o vteřinu více či méně. A záleží jen na nás, jak s touto množinou naložíme. Je samozřejmé,

že značnou část vyměřeného času použijeme pro výkon povolání, něco věnujeme rodině, něco sobě a dokážeme-li s časem dobře hospodařit (a máme-li dobrou vůli!), zůstane nám možná trochu času, který můžeme věnovat činnostem či aktivitám, které přinášejí užitek, radost a potěšení nejen nám, ale i ostatním. Někdo hraje fotbal, někdo divadlo, jiní vysazují stromořadí, někteří se věnují dětem (nejen svým), další organizují ples, hody, zaspívají ve sboru, připraví výstavu, uspořádají besedu, akci pro veřejnost, někdo se podílí na činnosti zastupitelstva atd. To všechno ve svém volném čase a bez nároku na odměnu či honorář. Je s podivem, že v řadě případů jde o stejné lidi! I tito mají k dispozici již zmíněných čtyřicet hodin. A přesto se o část svého přiděleného času dokážou podělit s ostatními.

Jak je tedy možné, že někdo „nemá čas“? Není to jen výmluva, či jen jiný způsob jak říct, že se mi nechce? Že

by to pro mě znamenalo vzdát se části svého pohodlí, svého zaběhnutého způsobu „trávení volného času“? Je nepochybně pohodlnější a příjemnější vyrazit na vycházku, na výlet, věnovat se sledování některého z prostoduchých TV seriálů nebo prostě jen „gaučinku“! A potom s významně pozvednutým obočím a vážným, ba vyčítavým tónem – nejlépe po vydatném nedělním obědě – pronášet moudré věty typu „... proč se neudělá,... proč by se nemohlo...“. A myslí se tím „proč někdo neudělá...“!

Pokud by si každý z nás vyšetřil trochu svého času nejen pro sebe, ale i pro ostatní, určitě by to bylo k prospěchu všech – tedy společenství, ve kterém spolu žijeme. Přejí nám všem, abychom ten vánoční čas využili i k zamyšlení – třeba o času.

Jan Koráb

Svaz tělesně postižených Hustopeče

Svaz tělesně postižených v Hustopečích má v naší obci celkem 27 členů. Po celý rok se můžeme účastnit řady zajímavých zájezdů a sportovních a kulturních akcí. Ráda bych Vás seznámila alespoň s některými.

Letos jsme se zúčastnili např. zájezdu do skanzenu Veselý kopec, navštívili jsme výstavu Floria Kroměříž, zámek Schloss Hof v Rakousku, u nás pak zámky Dačice a Jaroměřice nad Rokytnou. Čekají nás ještě procházky okolím Těšan, Klobouk a Morkůvek. Poslední akcí letošního roku bude zájezd do Kutné Hory.

Členové svazu navíc pravidelně absolvují rekondiční pobyty v lázních Hokovce na Slovensku a v Sezimově Ústí. Byli jsme si také zaplavat v Pansohlávkách a Dunajské Středě a velmi oblíbenou aktivitou jsou masáže v lázních Lednice.

Rádi také navštěvujeme divadelní představení v Boleradicích a v Brně. Pro letošní akademický rok jsme dostali nabídku účastnit se programu Univerzity třetího věku.

Členské schůze se konají dvakrát do roka, a scházíme se na nich s před-

staviteli kraje, okresu a obce. Naši jubilanti jsou při této příležitosti obdarováni drobnými dárky. Účast na většině našich akcí je možná pouze s minimálním doplatkem, což je umožněno především díky dotacím a sponzorským darům. Na jejich zajištění se podílí také úřad městysu Boleradice, za což bychom rádi vyjádřili upřímné poděkování.

Dana Křížáková

Tříkrálová sbírka bude v Boleradicích v neděli 4. ledna 2026.

Pátrání po bolederadských mamutech

Při svých amatérských výzkumech bolederadské historie si občas sebe sama představuji jako potápěče u korálového atolu, který se potápí čím dál hlouběji a za každým už prozkoumaným útesem se před ním objevuje nová netušená oblast či vrstva oceánu, kterou musí nutně znovu začít zkoumat do posledního detailu. Nejinak tomu bylo i u posledního ponoru, tentokrát výjimečně hlubokého. Při pátrání po dějinách naší obce totiž nakonec člověk neunikne otázce, co je vlastně tím opravdu nejstarším dokladem života u nás? Z pohledu geologa by se dalo pátrat opravdu velmi daleko, vrstvy v hlubinách země pod našima nohama by erudovanému vědci jistě poskytly námět pro poutavé vyprávění a důkazy o dávném mořském či jiném životě. Tento útes prozatím ponecháme skrytý, ovšem nebudeme dnes od něj příliš vzdáleni, měřeno lidským vnímáním

báječné expozice o pravěkých dějinách Moravy. Tam ovšem bolederadského mamuta nemají. Zkoušíme další instituce: Muzeum města Brna, Muzeum Brněnska. Nic. Zkoušíme Archeologický ústav AV v Brně. Pořád nic. Všude se ale setkáváme s velkou ochotou a pochopením vědeckých pracovníků zmíněných institucí, právě od nich přicházejí další tipy a nápady k pátrání. A jak už tomu tak bývá, občas odpověď přichází úplně odjinud, z netušené strany. Pozůstatky našeho mamuta z JZD, lépe řečeno jejich současné umístění zůstává nadále záhadou, ovšem přichází zpráva dr. Františka Trampoty, archeologa Regionálního muzea v Mikulově: „Sice u nás v mikulovském muzeu nejsou uloženy mamutí nálezy z JZD, máme zde však jednu mamutí stoličku nalezenou během stavby rodinného domku pana Venouše.“ Vida – své zuby tedy naši mamuti neztráceli jen

Horní konec. Více k tomuto opět zápis z kroniky p. Jaroslava Otýpky (obr. 2).

Při pohledu na naši mamutí stoličku by jeden hned neřekl, že se jedná o zub. Je – pochopitelně – veliká, a dále je tvořena řadou podlouhlých výstupků či jakoby destiček, tzv. lamel, které mamutovi pomáhaly drtit a rozměšovat potravu. Právě tyto (na našem obrázku zřetelně viditelné) lamely a jejich četnost pomáhají vědcům určit, o jaký druh mamuta se jedná. Podle těchto příčně položených výstupků s povrchem ze skloviny, stupně jejich obroušení a také podle výšky skloviny se dá odhadovat i věk zvířete, jeho způsob života, původní vegetace, kterou se živilo, či dokonce změny klimatu. Primitivnější druhy mamutů měly lamel méně, ty vyvinutější jich snad měly až 27. Na naší stoličce se dá dopočítat 14 lamel, není ovšem jisté, zda je zub kompletní.

ukončení.
Při rakážívní výstavbě objektu JZD (při vykládání jámy na silárení jímku) byly vyhrabány mamutí kosti. Byli k tomu povoláni pracovníci z muzea v Brně, kteří si odvezli 32 neporušené hlz (přibližně 150 cm) a 1 stoličku a větší množství kostí. Bylo to asi v roce 1959-60.

Obr. 1.

času. V pamětech pana Jaroslava Otýpky ze 70. let 20. století jsme našli krátkou poznámku (obr. 1) o nálezu mamutích kostí a stoličky při výstavbě objektu v areálu JZD. Jak vidno, kosti si snad měli odvézt pracovníci „muzea v Brně“. Zde tedy začíná naše stopa ... v nejméně jmenovaném muzeu v Brně. Jako první muzeum, kde jsou v Brně mamuti, logicky průměrně vzdělaného jedince napadne Anthropolos, součást Moravského zemského muzea. V Anthropolosu jsou – jeden velký a jeden malý mamut – dokonce centrálním bodem tamní

v JZD! Podložka s popiskem dokládá, že stolička z Boleradic byla kdysi výstavním exponátem a jak napovídá popisek, mamutí zub byl nalezen v červenci roku 1964 při budování domu pana Jindřicha Venouše v ulici

Pokud jde o mamuty, jednalo se o zvířata, která brázdila povrch země podstatně déle než zástupci rodu Homo, objevili se asi před 6,2 miliony let, v období Miocénu, a poslední izolovaná populace vyhynula před asi 4 tisíci lety na jednom ze sibiřských ostrovů. Čistě hypoteticky tedy poslední mamuty mohli spatřit ještě například stavitelé egyptských pyramid. Jen na našem území se pohyboval nikoliv jeden, ale hned několik druhů. Nejznámější u nás je ovšem pravděpodobně mamut srstnatý (Mammuthus

Tentýž nálezeč (Venouš Jindřich) našel při výkopu základů pro svůj domček v roce 1964 stoličku z mamuta. Tento nálezeč byl v síčce, v hloubce 4 1/2 metru. Část této stoličky byl mátem při kopání krampáčem, jak se říkalo v celku 24 cm, složených z 15 pruhů (vypadá to jako síčce) - výška stoličky je 15 cm.
Viz nálezeč.
stolička vlastně.

Obr. 2.

Mamutí stolička z Boleradice, dnes uložená v Regionálním muzeu v Mikulově.

primigenius), jednalo se o vyspělý druh s asi 25 lamelami na stoličkách. Právě s tímto druhem zápolili naši předkové, pravěcí lovci z Dolních Věstonic, Pavlova či ze středomoravského Předmostí u Přerova. Vůbec nejstarší nálezy mamutích kostí

v celé České republice ovšem pocházejí pravděpodobně z lokality u Ústí nad Labem, jsou 1,5 až 3 miliony let staré, a pozůstatky patřily pravděpodobně jedincům primitivnějšího druhu mamuta jižního (*Mammuthus meridionalis*), což byl nejstarší

druh mamuta v Evropě. Úplně posledními zástupci druhu pak byli zakrnělí trpasličí mamuti, kteří dožívali na už zmíněném Wrangelově ostrově poblíž Sibíře.

Antonín Vejvančícký

Červená středa

I letos se farnost Boleradice zapojila do kampaně Červená středa. Iniciativa chce propagovat víru i toleranci ve společnosti a podpořit solidaritu s oběťmi pronásledování či být hlasem proti násilí a útlaču vykonávaného ve jménu náboženství. Červená je barva krve, mučednictví; světlo je symbolem naděje v temnotách.

Redakční rada

Závěrečná archeologická zpráva – lokalita Vorličky

Koncem října k nám dorazila očekávaná závěrečná archeologická zpráva o terénním výzkumu realizovaném v rámci výstavby inženýrských sítí pro první etapu výstavby rodinných domů v lokalitě Vorličky. Se souhlasem zpracovatele Mgr. Richarda Bíška z Ústavu archeologické památkové péče Brno z ní níže zveřejňujeme to nejpodstatnější. V prvních měsících roku 2026 pak s Mgr. Bíškem plánujeme veřejnou přednášku na téma „Archeologické nálezy na k. ú. Boleradice v období od pravěku po raný středověk“. Pro tyto účely se pokusíme vypůjčit a vystavit archeologické nálezy ze sbírky Jaroslava Otýpky či jiné. O přesném datu konání přednášky budeme s předstihem informovat.

Výzkum v lokalitě Vorličky

Cílem záchranného výzkumu bylo prozkoumat a zdokumentovat všechny nemovité archeologické památky, kterým hrozilo při plánovaných zemních pracích porušení či zničení, zajistit v nich uložené movité předměty a zaznamenat jejich vzájemné vztahy i vztahy k nalezišti.

Vzniklé profily a úrovně byly podrobovány důkladné prohlídce z hlediska archeologického zájmu. V místech, kde byly zaznamenány stopy minulé lidské aktivity, byly příslušné vertikální řezy, případně horizontální plochy ručně začištěny, kresebně (měřítko 1 : 20), popisně (formalizovaná kontextuální metoda) i fotograficky zdokumentovány, ovzorkovány a zaměřeny.

Zemní práce byly zahájeny v září 2024 skrývkou ornice v prostoru komunikace, pokračovalo se rýhování liniové infrastruktury a dalším skrývkami v listopadu 2024, kdy byl manipulační prostor výrazně rozšířen. V prosinci a lednu 2024 potom následovaly sanační

skrývky, které ukončilo odkopání vjezdu na lokalitu v dubnu 2025.

Již v průběhu zahajovacích skrývek byly v ploše identifikovány archeologické situace – některé větší objekty a několik menších situací. Díky rozšiřující skrývce v listopadu se podařilo prozkoumat další objekty.

Souběžně s tímto probíhal dohled nad hloubením rýh pro pokládku kanalizace a další skrývky. Plošná sanace už příliš informací nepřinesla, podařilo se částečně prozkoumat některá soujámí.

V průběhu zemních prací se podařilo zachytit 39 objektů + 1 objekt mimo vlastní prostor stavby. Na základě získaného materiálu je můžeme datovat do období lengyelské kultury (mladší doba kamenná) a dále do období halštatské a laténské kultury.

Lengyelská kultura

Období lengyelské kultury, což je nemladší část mladší doby kamenné

(cca 4 700–3 700 př. n. l.) bylo na lokalitě zastoupeno především stavebními a sídlištními jámami obsahující četný především keramický inventář (také fragmenty bíle malované keramiky), méně potom kostí a štěpané industrie.

Kostěná šídla z období lengyelské kultury.

Asi nejzajímavější je objekt 514, který se nacházel v SV části stavby. Výplň objektu se skládala z bohatého zastoupení především keramických fragmentů. Některé fragmenty byly malované a plně tedy odpovídají starší fázi lengyelské kultury. Nalezeny byly také četné doklady zpracování kůže/výroby oděvů. Kostěných šidel bylo v objektu několik. Jde o typickou jámu sloužící snad jako výrobní objekt.

Části malovaných nádob, starší období lengyelské, objekt 514.

Lokalizováno bylo také několik žlabovitých objektů, jejichž funkci nelze jednoznačně interpretovat. Měly délku cca 2 m, šířku, okolo 50 cm a hloubka se pohybovala od 1 do 1,5 m. Dno objektů bylo výrazně hrotité, výplň neobsahovala takřka žádný keramický ani jiný materiál. Objekty byly v ploše nepravidelně rozmístěné, nevytvářely žádnou strukturu, ani nebyly v linii, orientace nebyla jednoznačná apod. Interpretace funkce takových objektů je problematická a v badatelské sféře se objevují značně rozdílné názory. Od praktické funkce (součást ohrazení, lov zvěře) až po symbolické funkce (uctívání bohyně země apod.). V tomto případě hrotité žlabky zřejmě nějak souvisí s přítomností rondelu. Ačkoliv stavba vlastní prostor kruhového ohrazení (viditelného např. na kolmých leteckých snímcích) nezasáhla. Je možné předpokládat časovou spojitost lengyel-ské kultury k tomuto objektu. Této teorii odpovídá velikost, umístění a konečkonců přítomnost období závěru mladší doby kamenné na lokalitě. S největší pravděpodobností tedy jde o klasický rondel (ne rondeloid, který by odpovídal mladšímu období např. době bronzové, která na lokalitě naopak zcela chybí).

Ani v případě kulových jam, kterých bylo 13 se nepodařilo identifikovat vyšší struktury, případně orientaci. Základ dlouhého domu by snad mohlo tvořit zhruba deset kulových jam, vzhledem k liniovému charakteru stavby jde pouze o část.

Doba halštatská

Doba halštatská (cca 800–450 př. n. l.) byla zastoupena dvěma rozsáhlými stavebními jámami. Stavební jámy tzv. hliníky měly polyfunkční využití. Nejčastěji sloužily k exploataci hlíny na omazávání stěn obydlí, případně ke tvorbě nádob. Další využití není jednoznačné. V těchto konkrétních dvou případech objekty nijak nevybočují ze známého spektra, což se týká i nálezů v nich obsažených.

Představují především keramické zlomky a mazanici. Dále do období halštatu lze zařadit zásobní jámu a možnou chatu. V obou případech byla zkoumaná pouze část, neboť většina se nacházela mimo prostor stavby. Interpretace je tedy nejednoznačná.

Stavební jáma, doba halštatská, objekt 523.

Doba laténská

Z doby laténské (cca 450–0 př. n. l.) se na lokalitě podařilo zachytit dvě chaty. Starší, která pochází z počátku období (5 × 5 × 1 m) a mladší (4 × 2 × 0,5 m).

I v těchto případech jde o typické sídelní struktury daného období.

Starší chata z poč. doby laténské, objekt 504.

Chaty měly nosnou konstrukci tvořenou četnými kulovými jámami zahloubenými do podlahy chaty. Byl získán pouze obvyklý především keramický materiál. Metalické předměty byly zastoupeny neurčitelnými torzy železa. O zbylých objektech nelze určit nic bližšího, jde o typické sídelní struktury, které jsou u těchto typů

S archeologickými pracemi ve Vorličkách pomáhali také někteří bolearadští.

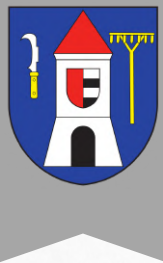
areálů běžné. Na závěr je nutné zmínit, že výzkum, ačkoliv probíhal plošně, měl vzhledem k šíři záboru stále pouze informativní charakter. Prostor komunikace byl umístěn tak, že vlastně „rozřízl“ lokalitu napříč a z každé její části máme tedy především vzorek.

Během výzkumu se podařilo odkrýt část polykulturní lokality zastoupenou několika pravěkými obdobími. Zjištěné dokládá oblíbenost místa. Strategická výhoda spočívá zřejmě v kvalitním rozhledu do okolí, čemuž odpovídá i umístění rondelu. V současné době se však na místě nenachází vodní zdroj a celý prostor je navíc značně ovlivněn výraznou svahovou erozí.

Celá zkoumaná lokalita je i oficiálně vedená jako „území s archeologickými nálezy“ a před každou stavbou musí být dle zákona provedeno oznámení Archeologickému ústavu společně s projektem (většinou stačí koordinační situace, případně profily) a umožnit provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

Kompletní zprávu najdete na <https://www.bolearadice.cz/aktuality/zajimavosti/historie/vorlicky-archeologicky-pruzkum-2024-25-1005cs.html>.

Richard Biško
upravil Antonín Vejvančický

Sto let autobusové linky Hustopeče–Klobouky

Dne 9. listopadu 1925 zažily Boleradice – a také další obce na trase Hustopeče – Klobouky u Brna – významnou událost. Právě tehdy poprvé vyjel autobus veřejné linky, který spojil tyto obce pravidelnou dopravou.

Mým původním záměrem bylo tuto událost po sto letech trochu připomenout – dohledat více informací, fotografií a vzpomínek, případně zajistit i symbolickou „historickou jízdu“. I když jsem s přípravami začala více než rok předem, nakonec se komunikace s obcemi ani s technickým muzeem nedařila tak, jak jsem doufala, a oslavy se tedy nekonají. Přesto mi dovoluji alespoň krátkou zmínku.

Kronika obce Morkůvky se o této události zmiňuje pouze stručně:

„V podzim t. r. začal jezdit autobus z Klobouk přes Morkůvky, Boleradice a Hor. Bojanovice do Hustopeč 2x denně. Jízdné z Morkůvek do Hustopeč činí 7 Kč.“

Zda se tato událost objevila i v kronikách okolních obcí, se mi nepodařilo zjistit.

Více podrobností přináší dobový článek z novin Zájmy Slovače z 20. listopadu 1925:

Autobusové spojení Hustopeč s Klobouky zahájeno bylo autobusem pí. Marie Slavíkové v pondělí dne 9. t. m. 1925. Autobus odjíždí z Klobouk o 6. rani a přijíždí o 7.45 hod. do Hustopeč, odkudž se vrací o 10. hod. dopoledne a odjíždí pak o 13. hod. z Klobouk, aby opět o 16. hod. odjel z Hustopeč. Stanoviště v Hustopečích je u poštovního úřadu a autobus jede přes Bojanovice, Boleradice, Morkůvky, kdež všude zastavuje. Vítejte toto nové dopravní spojení, kterým umožněna bude návštěva města. Autobus jest hojně používán a jsme přesvědčeni, že zkušenost s touto linkou vyvolá v život linku druhou z Hustopeč přes Vel. Pavlovice, Kobyly do Čejče. Ceny dopravy jsou mírné.

Další informace mi poskytla paní Soňa Nezhodová z hustopečského muzea. Z dobových záznamů

vyplývá, že mezi průkopníky automobilismu na Hustopečsku patřili i místní Židé, například Anna Vlčková, která založila autobusovou dopravu.

V tehdejší místním tisku se psalo:

„Před pěti lety nebylo v Hustopečích ani jednoho auta a počet aut na okrese dal se počítati na prstech, dnes je v celém okrese aut přes 50 a v Hustopečích samotných 14. V Hustopečích jsou majiteli automobilů: paní Vlčková (3 auta), dr. Hošek, dr. Königsgarten, Velkonákupní společnost, firma Krakauer, stavitel Šik, firma Kloss, dr. Liška, paní Slavíková a silniční výbor.“

Dopravní tento prostředek jest za nynější doby nutný a zejména lékaři nemohou bez něho se obejít. Jest s podivem, že stát nepořídí pro všechny své úřady v Hustopečích aspoň jedno auto. Vždyť zajisté jest známo, jak nedokonalé jest spojení úřadů hustopečských s venkovem. Co by se ušetřilo na cestovním a dietách popředníků a co by se ušetřilo času! Stát ovšem nemá dosud pro moderní zařízení smyslu.“

(Hustopečský kraj, II., 1925, č. 6, str. 7)

Linku z Hustopečič přes Boleradice do Klobouk provozovala paní Marie Slavíková, o níž se také píše v přiloženém dobovém článku.

V archivu v Mikulově se mi podařilo dohledat její živnostenský zápis na „povoznictví automobilem v Hustopečích“. Z něj vyplývá, že se narodila v roce 1888 v Mlýnech (župa Velika, tehdejší Království Srbů, Chorvatů a Slovinců) a byla příslušná do Brodku u Prostějova:

5/11 1/5 Slavíková Marie Povoznictví
61 9/25 9/26 11/22 Mlýnské automobilové
župa Velika 1925
číslo 20 (provoz) Hustopeč 6/25

Na zimní fotografii je autobus (Laurin & Klement) paní Vlčkové, který ovšem nepochází z této trasy:

První fotografie z klobouckého náměstí je podle Dany Bobkové z místního muzea z roku 1946, kdy se konaly první poválečné hody. Zaparkované autobusy na snímku jsou podle amatérských nadšenců značky Škoda, pravděpodobně typ 606D (DN), minimálně ten vpravo:

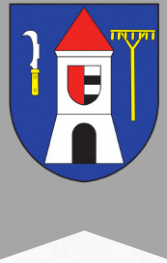

Další fotografie (znovu z klobouckého náměstí) je z pozdější doby:

A to je zatím vše, co se mi podařilo o této zajímavé kapitole z historie naší obce zjistit.

Brigita Petrášová
starostka obce Morkůvky

Výprava do podzemí aneb po stopách vladyky Filipa z Víckova

Velmi oceňujeme a vážíme si skutečnosti, že nám staří bolearadští kronikáři svým někdejší dílem připravili půdu a inspiraci pro dnešní detailnější průzkum a bádání. Ač se nejednalo o studované historiky či archeology, jejich erudice byla obdivuhodná a jejich záznamy zjištěné skutečnosti velmi přesné a věrné. V následujícím příspěvku se vypravíme za jedním z jejich nálezů, ověříme jej a jako jejich samozvaní pokračovatelé se pokusíme třeba ještě lépe zdokumentovat a rekonstruovat případné historické souvislosti.

V kronice pana Jaroslava Otýpky nacházíme tajuplnou kresbu náhrobního kamene s nápisem vyvedeným v raně novověkém stylu a s podivnou, skoro mimozemsky působící ornamentální či florální výzdobou. V doplňujícím textu pak kronikář dodává, že se jedná o náhrobek zemřelého vladyky, rytíře Filipa z Víckova na Petrovicích z roku 1536, který byl nalezen dne 18. 10. 1949 v hrobce pod farním kostelem sv. Jana Křtitele v Boleradicích při opravě fasády. Vchod do hrobky či krypty se měl nacházet přímo v kněžišti, pod oltářním stolem, označen měl být čtyřmi železnými hřeby. Originál kresby tehdy pořídil další z našich kronikářů, pan Karel Kučera, z jehož poznatků Otýpka pravděpodobně vycházel.

O bližší informaci jsme pak požádali bývalého dlouholetého starostu Boleradic pana Jana Korába, který zajišťoval další velkou opravu kostela v r. 1999. Sdělil nám k tomu následující:

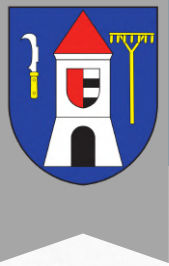
Pamatuji se, že na jižní (pozn. – jedná se o stěnu východní) stěně kostela byl

Zákres z pera kronikáře Karla Kučery z 18. 10. 1949. Později v našem příspěvku se ukáže, jak prozřetelné bylo od Kučery zachycení přibližné podoby celkového obrazu náhrobku.

na fasádě namalován velký kříž. Podle sdělení pamětníků byl při opravě fasády kostela po válce (1949) v této zdi objeven zazděný otvor. Dělníci jej otevřeli a zjistili, že se za ním nachází velká podzemní prostora. Ze zvědavosti si do

této dutiny chtěli posvítit a učinili tak tím nejméně šťastným způsobem – jeden z pracovníků vhodil do otvoru zapálený pytel od cementu. Následoval požár, který měl zničit vše, co se v kryptě nacházelo. Poté otvor opět zazdili. Tolik

podle ústního podání. Při opravě kostelní věže a fasády kostela objevili tento zazděný otvor pracovníci dodavatelské firmy a stavbyvedoucí nás na to upozornil. Spolu s ním a pracovníky obce jsme otvor otevřeli a zvětšili tak, aby bylo možné vniknout dovnitř. Pamatuju se, že jsem po žebříku slezl do prostoru krypty a za pomoci elektrické lampy jsem si prostor prohlédl. Zaujalo mě, že na zdivu krypty a na její klenbě nebyly viditelné stopy po požáru! Na podlaze jsem nenašel žádné zajímavé předměty (např. zbytky rakví apod.). V západní části krypty jsme našli asi nejzajímavější věc – nad úzkým schodištěm směrem do prostoru před oltářem byla položena kamenná deska s nápisem. Ta sloužila zřejmě k zakrytí (uzavření) vstupu do krypty.

Nevím, kdo tehdy oznámil tyto skutečnosti odborníkům (správce farnosti, pan J. Horák, nebo snad obec?), ale na stavbu se dostavil pan prof. Unger – archeolog a požádal nás o možnost provést prohlídku krypty. Zařídili jsme dostatečné osvětlení a pan Unger se po prohlídce zajímal, zdali bychom mohli zajistit vyhloubení dvou (tří?) sond u základů kostela v kryptě. Rádi jsme mu vyhověli a pan Unger při další návštěvě a podrobné prohlídce základového zdiva konstatoval, že podle jeho mínění je náš kostel mnohem starší, než se uvádí (13. stol.) a že je možné, že na tomto místě původně stála mnohem starší církevní stavba odhadem možná až ze století devátého! To by náš kostel zařadilo mezi několik málo takto starých staveb území Jižní Moravy! Nevím, z jakých důvodů nebyl zahájen a proveden podrobný průzkum (finance, důležitější úkoly...?). Po opravě fasády jsme otvor uzavřeli kovovou mříží, která je tam dodnes.

Tolik tedy vzpomínka Jana Korába.

Na podzim letošního roku jsme se pak obrátili na farní radu boleteradické Římskokatolické

Historické bádání nemusí nutně představovat jen suchopárné studium v přítmi archivu...

farnosti s prosbou o možnost kryptu znovu prozkoumat. Bylo nám vyhověno, a tak se průzkumník jednoho slunného podzimního dne, vybaven smetáčkem, silnou lampou, fotoaparátem a metrem, protáhl úzkým otvorem větracího okénka vedoucím do krypty právě ze strany

východní fasády, a sestoupil do podzemí našeho kostela sv. Jana Křtitele...

Krypta

Kryptu či hrobku pod naším kostelem tvoří podzemní obdélníkový prostor pravidelného tvaru, zaklenutý cihlovou klenbou. Tvarem prostora připomíná klasický široký kvelbený sklep. Šíře místnosti je 375 cm a její délka je 290 cm. Nachází se přímo pod presbytářem, ve východní části lodi kostela. Východní stěna krypty je tvořena kamennou zdí, na kterou dále navazuje samotná stavba čela chrámu.

Výška klenby je v nejvyšším bodě 153 cm, ovšem prostor nad podlahou byl dodatečně navýšen vrstvou hlinitopísčitého materiálu a lze tak předpokládat, že skutečná výška místnosti je jiná. Jen důkladný archeologický průzkum by nám prozradil, co vlastně se v kryptě či pod její podlahou skrývá. Mohl by též poodhalit nová fakta o skutečném stáří našeho kostela, neboť je docela dobře možné, že vzhledem k poloze

Krypta s chodbou a schody ústícími přímo před oltářní prostor presbytáře.

krypty pod stavbou chrámu (přímo pod jeho základy!) byla tato zbudována či založena na úplném počátku jeho existence. Na západní stěně krypty uprostřed místnosti směrem do nitra chrámu ústí chodba dlouhá 330 cm. Chodba je opatřená šesti cihlovými schody, kterými se v minulosti do krypty vstupovalo přímo z kněžiště kostela a které s jistotou představují původní vstup do hrobky. Větrací okénko bylo do prostor krypty vybouráno až později, dodatečně.

Prostor chodby je seshora zaklopený právě náhrobkem vладыky Filipa z Víckova a opatřený zmíněnými čtyřmi železnými hřeby. Deska je otočená nápísem a ornamentální výzdobou směrem dolů, do krypty. Její rozměr je 145 x 80 cm, ovšem část náhrobku byla v minulosti otesaná, pravděpodobně proto, aby se jeho rozměr přizpůsobil velikosti vstupního otvoru. Stalo se tak pravděpodobně někdy v průběhu oprav v roce 1949, protože zákres kronikáře Kučery ještě obsahuje dataci – rok „LP 1536“ v horní části náhrobku. Otesáním byla odstraněna právě datace náhrobku a část prvního řádku dochovaného nápísu. Na náhrobku stojí následující nápis:

*/Zemrel jest urozeny vлады-
dyka pan Filip Zwicko
va a na Petrovicich
Jehoz dusy pan Buoh
racz milostiv byti.*

Mimo otesání je náhrobek poškozený dodatečným proražením hřeby, které jeho četbu znesnadňuje.

Filip z Víckova

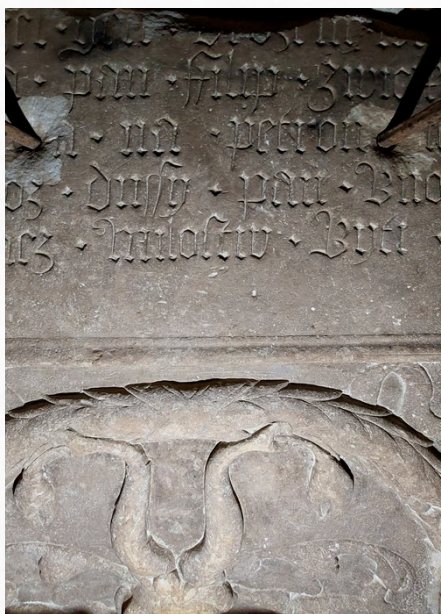
Pokusíme se nyní objasnit, kdo vlastně byl Filip z Víckova a jaký byl jeho vztah k Boleradicím. Prozřetelný zásah kronikáře Kučery

Pohled z krypty směrem k východu, k větrací šachtě směřující do ul. Pastýřská.

nám přesně stanovuje datum či rok jeho úmrtí, což je důležitý odrazový můstek pro další závěry. Vладыka Filip nebyl vlastníkem Boleradic, nicméně v obci se prokazatelně opakovaně objevuje ve třicátých letech 16. století, tedy krátce poté, kdy ve skutečnosti Boleradice do rukou pánů z Víckova přešly. O jeho vztahu

k obci bezpochyby svědčí též fakt, že zde byl pohřben – pravděpodobně přímo v kostele či jeho nejbližším okolí. Jméno Filip se v rodokmenu Prusinovských z Víckova objevuje opakovaně. Náš Filip byl jedním ze synů Arkleba Prusinovského z Víckova a Kateřiny ze Zástřizl. Jméno pánů ze Zástřizl nám není z dějin Boleradic neznámé, obec jim patřila na přelomu 15. a 16. století a jak s Víckovy, tak s předchozími majiteli Kunštáty byli Zástřizlové příbuzensky spřízněni. Ottův slovník naučný Filipa zmiňuje bez bližšího upřesnění v souvislosti s rokem 1512.

Náhrobek Filipa z Víckova z krypty kostela sv. Jana Křtitele v Boleradicích, focený zespoda.

Ačkoliv náhrobek není z pocho-pitelných důvodů zařazen ve dvou obsáhlých dílech mapujících osudy a památky pánů Prusinovských z Víckova – v práci Vítězslava Houdeka *Náhrobky Prusinovských z Víckova* z r. 1914, ani v bakalářské práci Kateřiny Kašíkové *Epigrafické památky Prusinovských z Víckova* z r. 2007, obě studie si Filipa z Víckova samozřejmě povšimly. Houdek uvádí, že „... po Vilémovi zdědil Polehradice syn strýce jeho Filipa z Víckova a Zuzany z Bruzovic, Záviš z Víckova a na Polehradících ...“

Náš Filip byl tedy otcem významné postavy z dějin rodu i Boleradic, Závise z Víckova, kterému naše obec později prokazatelně patřila. Závís mimo jiné přizval do Boleradic novokřtěnce z nedalekých Němčiček, odkud byli r. 1559 vypuzeni, sám je ovšem o pár let později (v r. 1563) znovu vyhnal. Obci též udělil některá dochovaná privilegia. Známy je pak též stavbou velkého renesančního sídla v nedalekých Nesovicích, kde pamětní deska nad zámeckou branou dokonce dodnes nese jméno naší obce:

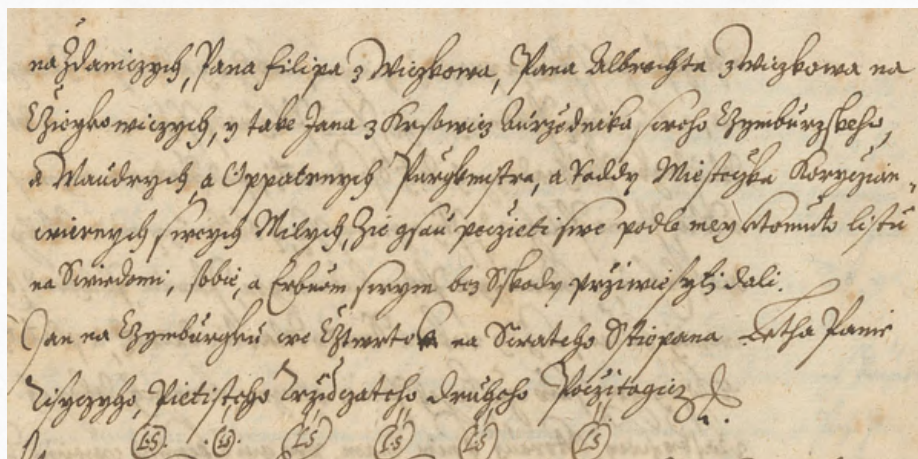

Letha Panie ·1·5·6·1· w pondielu pred Swatym Gyrzym zalozena Gest Toto staweni naklaedem a praczy skrze·Urozenego a statecznego rytirze pana Zawisse z Wickowa a na Polehradicznych.

Podpis a pečeť vладыky Filipa z Víckova se nám dále objevuje hned na několika dokumentech z historie Boleradic, přesněji ze třicátých let 16. století.

Vlastník tehdejších Polehradic, Vilém z Víckova a na Cimburku (už zmíněný Filipův synovec), listinou stvrzenou na Cimburku ve čtvrtek dne sv. Štěpána r. 1532 mimo jiné polehradským dává „... místo pusté, aby na tom místě rathaus k poctivosti a dobrému toho městečka postavili“ (tedy povoluje stavbu radnice) a prosí mimo jiné svého milého ujce (strýce) Filipa z Víckova, aby na listinu svoji pečeť vedle jeho „přivésti dal“ (obr. 1).

Dále bratři Vilém z Víckova a Albrecht z Víckova a na Čejkovi-

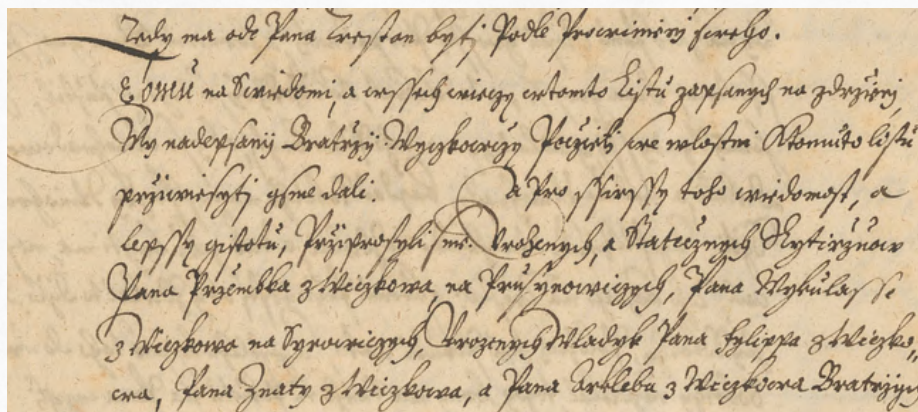
Obr. 1.

cích listinou sepsanou opět na Cimburku v pondělí dne sv. Tomáše roku 1533 stanovují pro polehradské poměrně podrobná vinařská a vinohradnická pravidla a privilegia a mezi jinými znovu prosí urozeného vладыky pana Filipa z Víckova k přivěšení své pečeti k listině „pro lepší toho vědomost a širší jistotu“ (obr. 2).

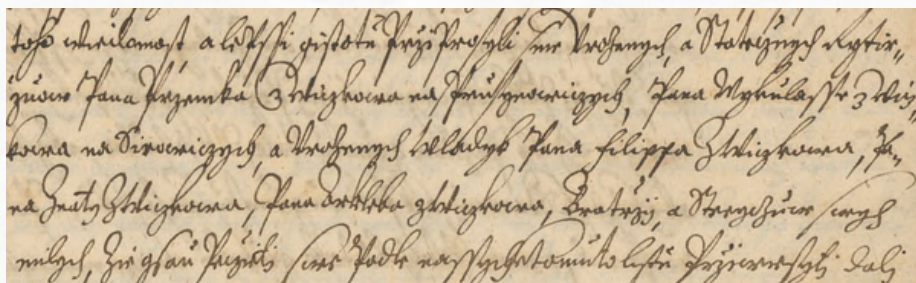
Naposledy shora zmínění bratři Vilém a Albrecht, tentokrát pro změnu pro „pro širší toho vědomost a lepší jistotu“ (je vidno, že s úřednickým žargonem naši předkové zápolili už v 16. století) žádají mezi jinými urozeného vладыky Filipa z Víckova o potvrzení dokumentu sepsaného na Cimburku „v středu po hođu Panny Marie Hromnic léta od nar. syna Božího roku 1534 počítajíc“, kterým polehrad-

ským znovu „vidimují“ dřívější právo odúmrti, dané jim Bočkem z Kunštátu. Jedná se o nejstarší privilej danou naší obci již roku 1483 a dochovala se nám v opisu právě a jen díky této obnově listu, „již byl skrze neopatrnost chování nakažený“. Fakt, že s žádostí o obnovu přišli za pány z Víckova sami „purkmistr, rychtář a rada i všecka obec městečka našeho Polehradic“ svědčí o tom, že listina pro polehradské představovala po dlouhou dobu významný dokument k praktické potřebě a nebyla jen formálním kusem papíru (obr. 3).

Dle typu písma všech dochovaných a námi reprodukovaných dokumentů se dá usoudit, že nevznikly ve 30. letech 16. století, a skutečně tomu tak bylo. Jejich opisy byly pořízeny až v roce 1629, tedy v době,

Obr. 2.

Obr. 3.

kdy už Polehradice patřily do majetku a správy *Societas Iesu*, tedy Tovaryšstva Ježíšova. O tom ale zase někdy příště.

Zbývá nám ještě odpovědět na poslední hádanku. Proč náhrobní deska nese mimo obvyklého Víckova navíc též přídomek „na Petrovicích“? V našem případě se jedná o dnes již neexistující ves a panský dvůr či tvrz situovanou poblíž města Příbor na Novojičínsku. V roce 1513 byl majitelem zdejšího dvora Jan Bruzovský z Bruzovic (příslušník

starého slezského rodu), ovšem roku 1534 (tedy přesně v letech, ve kterých se naše historie odehrává), je zde uváděn příbuzný Bruzovských – náš pan Vilém z Víckova, který dostává Petrovice lénem od biskupa Stanislava Pavlovského za věrné služby a toto léno na dvůr přijímá roku 1535. Pozorný čtenář si též jistě povšiml, že manželkou Filipa z Víckova byla paní Zuzana z Bruzovic. Skutečnou ověřitelnou souvislost se nám prozatím nalézt nepodařilo, ovšem je možné, že právě sňatek Filipa spojil s touto vsí

a tvrzí natolik, že byl přídomkem „na Petrovicích“ opatřen dokonce jeho náhrobní kámen.

Zdroje:

- Vítězslav Houdek: *Náhrobky Prusinovských z Víckova* (1914)
- Kateřina Kašiková: *Epigrafické památky Prusinovských z Víckova* (bakalářská práce, 2007)
- J. Tichánek, Z. Šerý: *Šlechtická sídla na Novojičínsku*, Butterfly, Opava (2003)
- <https://www.hrady.cz/tvrz-petrovice-petrovicky-dvur-petrovsky-dvur>

Za inspiraci a pomoc děkuji Jirkovi Vítečkovi, Janovi Korábovi a za povolení ke vstupu do krypty patří zdvořilé poděkování Římskokatolické farnosti městyse Boleradice.

Antonín Vejvančický

Zásyp lochu v Přestavlkách

Na okraji Klobouk u Brna byl v roce 2025 zabezpečen nebezpečný propad terénu, který odhalil staré podzemní prostory pravděpodobně vzniklé historickou těžbou štěrkopísku. Propad o rozměrech zhruba 2,2 × 2,7 metru se nacházel na zemědělských pozemcích v lokalitě Přestavlký a dosahoval hloubky kolem pěti metrů. Na místo navazovaly dvě krátké chodby, jejichž stav však podle odborníků nepředstavuje riziko vzniku dalších propadů. Státní podnik DIAMO provedl zasypaní certifikovaným kamenivem a následné obnovení terénu, aby mohl být pozemek opět využíván pro zemědělství. (Výtah ze závěrečné zprávy společnosti DIAMO byl zpracovaný pomocí AI.)

Redakční rada

Drobné památky IV

Pokračujeme v malém seriálu o drobných památkách v naší obci a jejím okolí. Tentokrát se zaměříme na obrázky s křesťanskými motivy, které najdeme na stromech, trámech nebo samostatných sloupcích podél cest. Tyto obrazy často připomínají nejen víru našich předků, ale také konkrétní události a osobní příběhy. Přestože jsou nenápadné, tvoří důležitou součást krajiny, kolem které denně chodíme.

Madona u cesty na Diváky

Pár desítek metrů od Helenčina údolí, u cesty na Diváky, stojí dubový trám s obrázkem Madony s dítětem. Původně visel tento mariánský motiv přímo na kmeni stromu. O obnovu se v roce 2024 zasloužil pan Jan Koráb ve spolupráci s místními občany. Autorkou současné malby je paní Anna Malgorzata Pietkiewitz.

Svatá Trojice

U silnice vedoucí ke kapličce se nachází větší obrázek Svaté Trojice. Obraz je upevněn na třech dřevěných trámech a doplněn železným křížem. Autorem původní malby byl místní malíř Vavřín Chalupa. V 90. letech 20. století byla tato památka obnovena obcí a opět uvedena do důstojného stavu. V blízkosti se podle tradice nacházela také poustevna, tzv. Poustka pod kapličkou, která dokresluje duchovní význam tohoto místa.

Anděl strážný v Šejbách

V Šejbách, u silnice vedoucí k rozhledně, stojí na dřevěném trámu obrázek anděla strážného. Motiv je velmi podobný jako u Srnců: dvě malé děti přecházejí lávku nad vodou a za nimi stojí větší anděl, který je chrání. Původní obrázek stál nedaleko ve Šnejholci. O obnovu se postaral pan Štěpán Stehlík a novou malbu vytvořila Lucie Korábová.

Sv. Urban v Tihelni

V Tihelni pod hřbitovem je umístěn obraz svatého Urbana. Původní malbu vytvořil Vavřín Chalupa a o instalaci se postaral Miroslav Vašíček. Svatý Urban je tradičně spojován s vinaři a vinohrady, což dobře odpovídá prostředí Tihelni. V nedávné době prošel tento obrázek obnovou, autorkou nové malby je Lucie Korábová.

Panna Marie za humny

Za humny stojí na dřevěném trámu lentikulární obrázek Panny Marie, který mění svůj vzhled podle úhlu pohledu. Není to jen ozdoba krajiny, ale také připomínka tragické události, která je s tímto místem spojena. Mladík tehdy neunesl odmítnutí, vystřelil na dívku, jež jeho city neopětovala a v domnění, že ji zabil, obrátil zbraň proti sobě. Tragédie skončila jeho smrtí a trvalým

psychickým zhroucením dívčiny sestry, která byla události přítomna. Dívka, na kterou mířil, nakonec přežila a později prožila dlouhý a šťastný život v manželství. Obnovu tohoto místa inicioval pan Jan Horák a instalaci obrázku zajistil Techsport.

Sv. Marek

Na rozcestí poblíž tzv. zmlou, v místě, kterému se říká „V Marečku“, stojí výjev svatého Marka evangelisty. Obrázek je umístěn na čtyřech dřevěných sloupech na kamenném podstavci; tyto čtyři sloupy symbolizují čtyři evangelisty – Marka, Matouše, Lukáše a Jana. Nad obrazem je umístěn kovový kříž. Obnova proběhla v roce 2020 zásluhou Vavřína Chalupy, Františka Korába st. a pana Františka Novotňáka.

Malbu podle barokní předlohy vytvořila Lucie Korábová. Starší zápis z roku 1882 uvádí, že při procesí na sv. Marka byl ve vinohradech v této lokalitě „za Klínky“ posvěcen sloup s obrazem sv. anděla strážného, vytesaný z dubu pokáceného ve Vorličkách, při jehož kácení byl Vavřín Strěštík zázračně uchráněn před smrtí.

Anděl strážný u Srnců

U křižovatky ulic Hroby a Pod kostelem najdeme obrázek anděla strážného. Na malbě jsou zobrazeny dvě malé děti, jak kráčí po úzké lávce, pod kterou je voda a propast, obdobně jako v Šejbách. Za nimi stojí větší anděl, který nad nimi bdí jako ochránce. Podle ústního podání byl tento obrázek postaven na památku mladého nově vysvěceného kněze Soukupa.

Panna Maria v Tihelni

V Tihelni, přímo před sklepy, stojí dřevěný trám s obrazem Panny Marie. Jde o starší malbu, která je dnes již poměrně zchátralá – barvy jsou vybledlé a na malbě i dřevě se podepsalo počasí i čas. I v tomto stavu tvoří součást souboru drobných památek v Tihelni a dotváří ráz této části obce.

V minulosti se v naší obci a okolní krajině nacházela celá řada dalších obrázků, které už dnes bohužel neexistují – například Lupáček ve Vorličkách, sv. Hubert v Kuntínově či sv. Jan Křtitel u hřbitova. Je pravděpodobné, že na některé zaniklé či opomíjené památky si ještě někdo pamatuje. Pokud víte o dalším dosud existujícím obrázku, nebo byste chtěli uvedené informace opravit či doplnit, budeme rádi, když se ozvete na úřad městyse nebo na redakční e-mail zpravodaje.polehrad@boleradice.cz. Společně tak můžeme tento kousek místní historie lépe zachytit a uchovat.

Jiří Víteček s pomocí J. Korába

(Nejen) o lásce III.

e láska je nemocná čarodějnice, to víme, to už tady bylo, dokonce dvakrát.

Na tom se nic nemění, je to jen konstatování zjevného. Mění se jen aktéři, i když v našem případě se změní jen jeden aktér. Josef (*1829), námi Prokop přezdívaný, zůstává a na scénu nově vstupuje jeho syn Jan (*1853). Řeklo by se, muži, šampaňské mezi pohlavími. Ale neplatí to pro každý ročník. Jan je ročník 1853, tedy jednatřicetiletý, a je to polosirota, neboť jeho matka Kateřina (*1831) narozená v tragickém cholero-vém roce, je již několik let zemřelá, neboť odešla z tohoto světa roku 1873 rukou nepěkné nemoci, jak jinak než cholera zvané. My se nyní nacházíme v roce 1884, tedy pouhé dva roky před tím, co Josef umírá nikoli cholerou jako jeho manželka, ale rukou své ex-milky, Veroniky zvané. A nepůjde o lásku manžel-skou, ani mileneckou, ani jinak registrovanou, ale o lásku synovskou, o lásku otce Josefa a syna jeho nezdárného Jana Prokopových.

V deníku Mährisch-schlesischer Correspondent dne 3. července 1884 nacházíme takto začínající článek

a v Moravské orlici téhož dne jeho českou verzi (jména aktérů

s výjimkou hostinského pozměněna, rokem narození doplněna, jak se na správnou soudničku sluší) takto přepsanou:

Nezdárný syn. V hostinci

Josefa Hajátka pohádal se ponocný Jan Prokop (*1853) se svým otcem Jos. Prokopem (*1829). Aby hádce konec učinil, hostinský Hajátko (*1850) vystrčil oba na ulici a zavřel hospodu. O 2. hodině ranní probuzen byl Hajátko nějakým sténáním ze spaní. Šel se podívat na ulici, co by toho příčinou bylo a našel starého Prokopa, an na zemi leží. Prokop nařikal sobě na velké bolesti, které mu syn jeho týráním připravil. Lékař zjistil, že má Prokop st. mnoho ran na těle. Syn zodpoví se před soudem.

A takhle nějak to bylo nebylo.

Jasně vidíme silně pobitého a zkrouteného Prokopa, a nad ním sklánějícího se hostinského, pohotového, neboť tento lahvičkou první pomoci již vybaven. Jednalo-li se o tinkturu jódovou nebo duranciovou, to se už nedozvíme. Určitě ale byla účinná (pravděpodobně tedy duranciová), neboť starý Prokop vyzdravěl, a (jak jistě víme, neboť si někdy i něco zapamatujeme) zemřel až o dvě léta později přirozenou smrtí ranou do hlavy z ručnice bývalé své milky Veroniky *1826 Nevodné, roz. Zvídal Vojtek.

Láska je věčná, a proto se o patnáct let mohlo přihodit něco, co stejné noviny, tedy Moravská orlice, otiskly dne 3. ledna 1902 článek pod názvem

Láska synovská.

S trošku námi pozměněnými Polehradskými jmény, doplněnými rokem narození, se v něm píše, že dělník Josef Samlunk (*1862) z Polehradic přišel dne 11. listopadu 1901 návštěvou do bytu svých rodičův, kdež ale z čista jasna, beze vší příčiny pustil se se svým otcem Františkem Samlunkem (*1836) do hádky. Jednání toto rozzlobilo velice starého Samlunka, a vyzval zkrátka svého nezdařeného synka, by jeho byt opustil, řka, že on ve světnici jest pánem. Ale se zlou se potázal! Syn jeho Josef se totiž rozkřikl a chytiv svého otce za prsa, mrštíval ním o sporák tak mocně, že pádem na sporák a zem utrpěl starý Samlunk sice lehká poranění na pravé ruce a pod levým pažďím, ale mladý Samlunk byl dle zákona přeče obžalován ze zločinu těžkého uškození na těle, poněvadž poranění způsobil svému otci. Při líčení staří rodiče jeho vzdali se však svědectví, a tak nezbyvalo soudu nic jiného než obžalovaného prchlivce osvoboditi, a nám nezbyvá nic menšího než se nevzdávati, a raději se zamysleti nad jinou, daleko důležitější věcí, než je vzdání se svědectví starých rodičů proti nehodnému synovi jejich, nýbrž jak asi mohl na přelomu devatenáctého a dvacátého století vypadati v Polehradské světnici sporák, o který vlastním synem mrštěn nebohý stařec?

Nějak takhle?

Těžko říct. Jedno ale lze říct lehce. Nezdárný syn je pryč, nebezpečí pominulo. Staroušky u srdce nehřeje nikdo a nic, tak se alespoň hřejí u sporáku, nebo co to je. To, že je červenec a jsou to nejspíš kachlová kamna, je jim úplně jedno. Jen když je teploučko.

Petr Mrkva

Petr Mrkva

Velmi záhy poté, co jsem se jako nováček s vytřeštěnými očima, ba přímo jako v Jiříkově vidění, začal seznamovat s praktickým fungováním obecního úřadu v Boleradicích a obecní samosprávy obecně, jsem se také seznámil s křehce působícím bělovlasým dlouhovlasým pánem, jehož kulaté brýle jenom dokreslovaly celkový obraz bohéma či příslušníka hnutí hippies, k němuž měl ovšem ve skutečnosti onen pán stejně daleko, jako má název obce Brumovice k výskytu medvědů v tamním katastru. Brzy jsme našli společnou řeč, naším sdíleným zájmem se stala historie Boleradic, v jejíž znalosti on – na rozdíl od mojí kusé a letmé občasně jiskry inspirace – vynikal naprosto ohromujícím způsobem. Jeho historické literární perličky, jimiž po léta zásoboval náš zpravodaj, byly malými rébusy a hádankami pro náročného čtenáře, konstruovanými precizní, originální, zábavnou a vybroušenou češtinou. Mimoto onen pán, ač sám z naší obce nepocházel, disponoval neuvěřitelným zaujetím pro Boleradice ve věcech genealogických.

Obci přenechal veškeré výsledky svého bádání, kterými se v této podobě může pochlubit jen málo vesnic naší velikosti. Byl člověkem velmi náročným, až pedantským,

pokud šlo o jeho výzkum a příspěvky. O tom, jakou má jeho práce mít podobu, měl tedy velmi přesnou představu a svoje příspěvky vybrušoval do posledního písmenka, do posledního detailu. V průběhu let jsme byli v častém kontaktu,

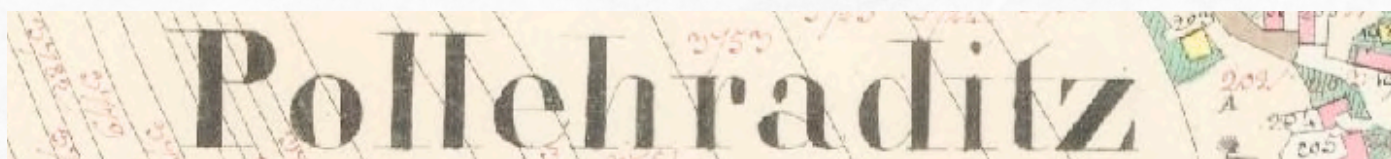

konzultovali jsme a dopodrobna rozebírali mnohá témata. Tam, kde jsem se ztrácel v mlze, on často přišel s vysvětlivkou, která z celého mého předchozího pachtění učinila hromádku trosek, nebo jej dokonale doplnila a pozvedla o mnoho úrovní.

Naše plány, nebo spíš mé plány, do kterých jsem ho ustavičně uvrtával, byly rozmáchlé. Není tomu tak dávno, kdy jsem ho oslovil s prosbou o pomoc s úmyslem věnovat Boleradicím, tedy zejména pokud jde o jejich dějiny, konečně trochu systematickou péči. Uprostřed – jako obvykle – květnaté výměny názorů a pohledů na věc mne zastihla krátká zpráva. Ve čtvrtek 27. 11. 2025 zemřel Ing. Petr Mrkva. Všechno jakoby naráz utichlo. Ne jakoby. Všechno v tu chvíli utichlo.

V tomto čísle Polehradu si můžete přečíst poslední článek, který nám pan Mrkva poslal jen několik dní před svojí smrtí. Za všechno, co pro Polehrad a pro systematické zaznamenání dějin naší obce udělal, mu děkujeme.

Antonín Vejvančický

Opora Diakonie ruku v ruce s Odlehčovací službou

Opora Diakonie je nový program, který přináší podporu lidem pečujícím o své blízké v domácím prostředí. Navazuje na úspěšný projekt Pečuj doma a opírá se o dlouholeté zkušenosti Diakonie v oblasti sociálních služeb i podpory neformálně pečujících. Je určena všem, kteří pečují o člena rodiny či jinou blízkou osobu. Ať už jde o dlouhodobou péči o seniora, člověka s nemocí nebo o dočasnou pomoc v náročném období. Mnozí pečující čelí vyčerpání, složitým rozhodnutím nebo nedostatkem informací. Opora Diakonie vznikla proto, aby byla jejich průvodcem, zdrojem jistoty a praktické pomoci. Jádrem programu je přehledná online platforma, která nabízí databázi sociálních služeb z celé republiky, průvodce péčí i řadu vzdělávacích materiálů. Pečující zde rychle najdou pečovatelské služby, půjčovny kompenzačních pomůcek, pobytová zařízení a další formy podpory. Web zároveň poskytuje srozumitelná doporučení pro každodenní péči, informace

o příspěvcích, právní rady či inspirativní články a videa. K dispozici je také bezplatná telefonní linka, kde odborní poradci pomáhají zorientovat se v nabídce služeb, řešit administrativu nebo hledat nejvhodnější řešení konkrétní situace.

Neformální péče bývá často během na dlouhou trať, a proto je důležité, aby pečující měli možnost pravidelně si odpočinout, věnovat se práci i osobním záležitostem. Jednou z možností je využít odlehčovací služby. V Odstrčilově vile v Kloboukách u Brna nabízí Diakonie BETLÉM pobytové i ambulanti odlehčovací služby pro dospělé osoby se zdravotním hendikepem a seniory. Pokud potřebujete vyřídit neodkladné záležitosti, zotavit se z nemoci nebo si dopřát dovolenou, můžete svěřit svého blízkého do péče zkušeného týmu. V rodinném prostředí Odstrčilovy vily, kde se dbá na bezpečí, klid i aktivizaci klientů, může zůstat několik dnů či týdnů. Ambulantní forma pak umožňuje

přivést seniora ráno a odpoledne si jej vyzvednout.

V Kloboukách zároveň funguje Poradna Diakonie BETLÉM, kde mohou pečující zdarma získat odborné informace o sociální i praktické stránce péče, vhodných kompenzačních pomůckách či postupu při vyřizování příspěvku na péči. Součástí místního zázemí je také půjčovna kompenzačních pomůcek, s velkým sortimentem od chodítek a vozíků po sprchové stoličky či nájezdové ližiny.

Pokud ve svém okolí znáte někoho, kdo pečuje o blízkou osobu, doporučte mu stránky oporadiakonie.cz nebo služby Diakonie BETLÉM v Kloboukách u Brna. Mohou být prvním krokem k úlevě, lepší orientaci a pocitu, že na péči není nikdo sám.

Štěpánka Kovář Veverková
úsek vnějších vztahů

Markovič na starých fotkách

Po úspěšné první řadě seriálu o Jiřím Markoviči a jeho vyšetřování byla natočeno její pokračování, tentokrát s titulem Metoda Markovič: Straka. Ke shlednutí by měl být v průběhu příštího roku. Při této příležitosti si dovoluujeme zveřejnit fotografie, na kterých je zachycen J. Markovič se svými kamarády v Chaloupkách. (J. Sedláček, J. Markovič, F. Petruj; J. Markovič, Z. Babirád). Za přinesení fotografií děkujeme Z. Korábovi.

Redační rada

Vilém Prusinovský z Víckova a Olomoucká univerzita

V minulých dílech jste se mohli vypravit na místa spojená s rodem pánů z Víckova: zříceninu hradu Víckova, Prusinovice, hrad Lukov a Čejkovice. Dnešní pozvání je do Olomouce, sídla druhé nejstarší univerzity na území Čech a Moravy. A právě u jejího založení stál jeden z příslušníků šlechtického rodu pánů z Víckova. Pojďme si tedy připomenout historii vzniku univerzity a také si připomenout některé dostupné památky na iniciátora jejího vzniku biskupa Viléma Prusinovského z Víckova.

Vilém pocházel ze starého moravského šlechtického rodu Prusinovských z Víckova. Narodil se roku 1534. Rod měl majetky především na střední a jižní Moravě a patřil k významné zemské šlechtě. Díky svému původu i schopnostem získal kvalitní vzdělání a byl od mládí připravován na církevní dráhu.

V roce 1565 byl jmenován olomouckým biskupem. Do úřadu nastoupil v době silného náboženského rozdělení země mezi katolíky a protestanty. Jeho cílem bylo posílit postavení katolické církve na Moravě. Největším historickým přínosem Viléma však bylo jeho úsilí o vznik univerzity v Olomouci.

Roku 1566 pozval do Olomouce jezuitský řád. Jezuité byli ve své době nejvýznamnějším vzdělávacím řádem v Evropě. Založili zde

jezuitské kolegium, které se později stalo základem budoucí univerzity. Vilém nebyl jen duchovním iniciátorem, ale také významným donátorem: poskytl jezuitům finanční prostředky, pozemky a budovy. Bez jeho hmotné podpory by univerzitní škola v Olomouci nemohla vzniknout.

Vilém Prusinovský z Víckova zemřel roku 1572, tedy rok před oficiálním založením univerzity. Je pohřben v kostele Panny Marie Sněžné v Olomouci, kde se dodnes nachází jeho náhrobní deska.

Biskup Vilém byl pravděpodobně strýcem Jana Adama z Víckova. Oba získali na tehdejší dobu vysoké vzdělání a zastávali důležité funkce v církevní a světské správě. Za svého života se nikdy nemohli potkat – strýc Vilém zemřel několik let před Janovým narozením. Rodové větve jsou sice spojeny kmenem předků tohoto šlechtického rodu ale oba stáli na výrazných pólech tehdejšího pohledu na svět a víru. Proto také jejich životní dráhy byly naprosto odlišné. Vilém byl výrazným představitelem katolické obnovy. Byl založením důsledným zastáncem protireformace. Ostatně i jeho úřad biskupa olomouckého je toho jasným dokladem. Na druhém pólu stojí Jan Adam z Víckova, pragmatik, politik a zemský hejtman. Jeho působení bylo především v pokračování vlivu rodu Prusinovských v zemské správě a po Bílé hoře pak aktivní účast na protihabsburském povstání.

A co dnes je v Olomouci k vidění? Určitě se zajděte podívat do kostela Panny Marie Sněžné. Uvnitř kostela se nachází náhrobní kámen olomouckého biskupa Viléma. Je zasazený v kapli sv. Ignáce z Loyoly, na evangelijní straně presbyteria. Deska z mramoru zobrazuje biskupa ve výklenku se žehnačím pravicí a biskupskou berlou, dole se objeví jeho erb.

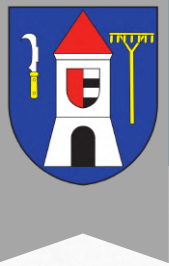
Dnem 22. prosince 1573 je datována ve Vídni vyhotovená a na pergamentu latinsky psaná listina, jíž císař Maxmilián II. Habsburský (1527–1576, vládl od roku 1562) udělil jezuitské koleji v Olomouci právo promovat studenty jejich akademie ke všem hodnostem podle řádů západoevropských univerzit.

Další významnou památkou je Jezuitský konvikt – dnes Umělecké centrum Univerzity Palackého. Biskup Prusinovský sehrál rozhodující roli při příchodu jezuitů do Olomouce v roce 1566 a založení jejich konviktu, který se stal základem univerzity. Tento jezuitský konvikt, bývalý areál s kostelem a kaplí, dnes funguje jako Umělecké centrum Univerzity Palackého. Komplex zahrnuje historické prostory, kapli Božího těla s nádhernými freskami a sochařskou výzdobou, a slouží jako místo pro výstavy, přednášky, koncerty i festivaly.

Ještě si dovolím jeden osobní zážitek z návštěvy kostela Panny Marie Sněžné. Když jsme jej před lety navštívili, uviděl nás tamní kostelník jak si se zájmem prohlížíme Vilémův náhrobek a pozval nás na kůr, aby nám něco o samotném kostele pověděl. Také nás vyzval k výstupu na věž a prohlídce starobyých zvonů. Neváhali jsme a využili toho. Jen neopakujte chybu, kterou jsme udělali: příště se podívejte kolik je hodin. Být v blízkosti zvonů, které zrovna bijí poledne je skutečný zážitek! Budou vám znít v hlavě ještě několik desítek minut poté.

Jiří Janda

František Novák: Slivovice

Črta ze Slovácka

Staříček Oříšek pukali spokojeně ze zánovní fajčice, kterou jim stařenka přinesla z poslední žarošské púti ctí a darem od Panenky Marie.

Nedělní odpoledne bylo již pravé jarní – obloha čistučká jako omalovaná, chodníčky v blátivých „chalupkách“ již pěkně vyšlapané.

– Bars páně z Brna možú u nás teďky špacírovat, pochvalovali si staříček Oříšek.

Když páně z Brna, proč pak ne oni sami?

Tak jim to znenadání napadlo a aniž by dbali „kázáňa“ každého nedělního odpoledne se u nich na výměnku opakujícího – kázávali stařenka! – dali se oni milý staříček na obvyklú hříšnú cestu.

Kam!

Do hospody! K židovi Markusovi Freusteinovi na obyčejný mariáš a nějaké to pivisko, nedělní, sváteční nápoj staříčka Oříška.

Jak jim bylo k smíchu vždy napomínání stařenčino.

– Lap doma. Sedni si do presúza, zavolej kamaráda, popijte a poplkajte si. Jenom těch kartisek nechaj!

– Si hlúpá, moja drahá Merencíno, hlúpá jak basa a nerozumíš chlapským věcem. V neděli sa sluší mariáš! Dá-li sa komando, nebo něco lepšího! Ja, ja, čiň co čiň, nehřeš, bude hříchú míň!

A již cupkají staříček, vesele cupkají, na radost, že zas tak jednu ženičku obtáhli.

Stařenka zatím stojí za zelenými muškáty u jednoho z dvou malých okéneček, vedoucích na ulici a usměvavá jejich tvář se usmívá ještě více.

– Ať jen si ide! říká si. Něco jim říct musí, nevěděli by kdy sa mají zpátky ponáhlát a lapili by s chlapisky bars do půlnoci.

Však stařenka taky nenechajú sklénečku stát! Sotva staříček byli z dohledu – věděla, že se nenavráti – vzal se klíč od sklípka a natočil pěkný

hrněček červeného vínečka.

A po vínečku – nové pokušení.

Kmotřenka od Klobúk poslala hned na vánoce staříčkovi čtvrtnicovou bečičku slivovice.

– Je první, vzkázali. Aby kmocháček si dali jenom dobře šmakovat! vyřizovala poslica, která čtvrtnicu donesli.

Boží štěstí, že nebyli staříček v ten den doma! Neměli vůbec ani zdání o slivovici!

A stařenka vzali slivovicu, stáhli ji košťárem do pěti velikých lahví – a aby staříček nenašli – zapichli láhve do moučnice a zasypali „múkú“.

– Tady nenajde! Nic nenajde! radovali se stařenka.

Ne snad z nějaké závisti, toto!

Přáli jí svému muži. Beztak ji zmoří sám! Ale hned ne! omlouvali svůj čin.

– Uleží sa a stará slivovica, inu kde, ta je teprve slivovicí. Čím starší, tím lepší! slýchavala říkati múdrého svého dědáčka a ta slova nyní rozhodovala.

Netrvalo dlouho a „slivovica“ byla uklizena.

Žádný by nebyval tušil, co se nachází v bělostném sněhu mouky, naplňující objemnou truhlici v komoře, kde byla babička naprosto jedinou samovládkyní.

Zde byla slivovice ukryta bezpečně – jako v hrobě! Sem nenapadne se nikdy staříčkovi podívat. –

Zde uzraje a až bude „jak sa patří“ – teprve bude staříček očiska vyvalovat a pochvalovat si, jakou že to mají hospodyňskou ženušku.

I stařenka také potom ráda se staříčkem obliznú nejakú tú štamprlu!

Nestarali se staříček Oříšek o starosti, naplňující hlavu jeho starostlivé staré hospodyně.

Vesele lupali kartičkami u pana Feuersteina se sobě rovnými starými kamarády a vesele popíjali breclavskýho pivečka, utírajíce si po každém zavdání kulatá ústa širokou svou dlaní.

Hodiny utíkaly jedna za druhou.

Klekání!

Znamení k rozejití a k návratu domů.

– Popravovat!

Ještě honem se dopíjají, dá se štempelka, dvě „na utvrzení“ a jde se vážně, jak se na staré hospodáře sluší, domů k večeři.

Po večeři již zůstanou jenom výboři se starostou. –

– Tož co bude na rozhodnú?

– Ja, co by bylo!

– Jako jindy.

– Trochu slivovice.

– A ba! Tož mňa taky nalejú, pane Fajrstán! porúčali si staříček Oříšek.

– Wi hajst, pan Oříšek phorúča šlivovicu? smál se pan hospodský blasklonně. A sám by mohl vlastně tu nejlepší prodávat! Kdo to může dělat? Jenom starý pan Oříšek!

Nevěděl, jak je na tom!

Zadati si nechtěl, neboť co pan Fajrstán řekl, to obyčejně platilo.

– Jak to myslíte? ptal se ledabyle.

– Nezapírejte. Však víme, že jste dostali od kmocháčků na svátky celú čtvrtnicu!

– A tak! Hm, kde už ta je!

– Však ta panička tady chlubila, že jí mají schovanú, aby sestarala.

– Ta trocha – ani to za řeč nestojí! řekl velkomožně, jakoby byl do všeho zasvěcen – a mávnu rukou, jakoby se jednalo o plevu a ne o čtvrtnicu slivky.

Dopil podanou skleničku a vytáhnul se za druhými ven.

– To si pěkný kamarád. Ani nezavdáš! vyčítali mu.

Ná, kdepak to už je, od vánoc! Snadno-li sa dobrá věc nemine.

Uznali, že sa dobrá věc mine a mizí jako sníh na dubnovém slunci – jemu ale nasazený jednou červ vrtal v mozku dále.

– Že by kmocháček poslali, to je možno! byla řeč staříčka Oříška. Enom kdy a kolik! To už bude jistá věc, že to stařenka někam sklídili pro lepší časy.

– Ale kam jenom, kam? Lárou si staříček starou hlavu.

Přišel domů – a jako by nic!

Obvyklé přivítání neznělo mu nikterak dnes příkře. Snesl je, pomodlil se, navečeřel a svlékna kožuch, dělal jako by se chystal ku spaní.

– Snad nepudeš spát?

– Baže ano!

– A já jsem chtěla ještě vedlevá k sousedům na kúšťek řeči.

– Pro mňa. Jdi si! Já půjdu spat. Vezmi vuklíček a dobrá...

Vzala a šla.

Stará její hlava byla lehká a spokojená.

– Ja, ja! Kdo má tak vykáraného muže jako já! Poslouchá jako hodiny!

Sotva klapla za stařenkou klika, oživil se staříček Oříšek jako zázrakem.

Dřímoty stařence předstírané byly ty tam!

– Slivovica!

To slovo tanulo jim pouze na mysli.

– Musí sa hledat až sa najde! rozhodnuli se najednou.

V jizbě není, ve sklepe také ne, na hůře také ne! Může být jenom v komoře!

Vítězoslavně se usmáli staříček Oříšek a vzali světlo a šli „na jisto“.

Sotva za sebou dvěře zavřeli, rozhlédli se prostrannou, čistou komorou.

Široké chřípě roztáhli. Jakoby větřiti chtěli, kde se lahůdka skrývá – ale nic, nic! Jenom vůně včera pečeného chleba a vůně uzeleného masa visícího u stropu na tyčkách a vůně mouky z moučné truhly plnila jeho nos.

Boží myšlenka jim napadla.

– Mluvili-li pan Fajrstán pravdu, bude to jen v múce a nikde jinde!

Usmál se svému důvtipu.

Mouka byla pečlivě uhlazena a urovnána.

To ale stařečka nemýlilo!

Vyhrnuli rukáv u bílé košile a zkoumavě ponořili rukou do mouky.

Měli štěstí.

Jak opatrně se nížila v bělostnou mouku, zavadila najednou o láhev.

– Ej, strela! Neumím hledat? rozradovali se staříček a uchopili opatrně prsty láhev a vytáhli. Byla pěkná, zelená, od hrdla až dolů zamoučená – nu, otevřeli ji pečlivě a postavili proti světlu.

Čistá jak křišťál!

A ta vůně, když čepek vytáhli!

A ta chuť, když si hned nato velmi důkladně zavdali!

– Ej, kolko pak jich tam ešče má? napadlo staříčkovi a jali se lovit v moučnici nanovo.

Našli šťastně všecky.

– Toto bude pohoda! libovali si najednou!

Ostatní uložili zase pod bílý obal, načatou si vzali a schovali „do maštale“...

– Zatím stačí! usoudili ...

Když byli staříček třetí den s první lahví hotovi, naplnili ji pečlivě vodou a postavili do moučnice, vytáhli druhou, vše pečlivě zase urovnali, jako by ničím ani hnuto nebylo, a novou oběť svého lupu odnesli v bezpečný úkryt ve stáji, kam zase dle jejich soudu, nepřejde hledat stařenka.

Tato zatím nezapomněla na svůj poklad.

Hmátla do mouky tu a tam, a naleznouc tam rukou hned někoho z některých schovanečků, nepátrala ani, jsou-li tam všichni! Kdepak by jí co bylo napadlo!

... A tak staříček pozvytahovali všecky láhve a vypili slivovici všecku! Místo ní hostily láhve čistou vodu, v níž bylo cítiti pouze slabý zápach po slivovici...

... až konečně jednoho dne stařenka Oříšková chtěla okusit sama té dobroty, „jak se uležala“ a sestarala její slivovica. A v nepřítomnosti svého pána vytáhla jednu láhev a nalila si do kalíšku.

– Co to?

Stařenka vrtí hlavou a vydává druhou láhev a okouší z této.

Zas ta samá věc!

U třetí, čtvrté a páté láhve – totéž poznání!

– Hlupí lidé! Vrangají, že sa ustará, když dlúho leží a tumáš! Čerta sa uležala! Dobře, že o ní staříček nevěděli! Měli by sa čemu smít! Co s tím teď? Dyt je to už jako voda. Vylit to, abych nedoznala smíchu a haňby. Taková dobrá věc a tak se to v múce zkazí. Ja ja! Slivovica patří do břucha a nebo do sklepa! Ale sem! No, budu moudřejší. –

A stařenka dodnes nevědá, proč se staříček Oříšek učuřují vždycky, slyší-li slovo: Slivovica!

Moravská orlice. 16. 3. 1912. František Uman, roč. 50, č. 63, s. [11]. ISSN 1803-117x. Dostupné také z: <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:4b66ad20-b7d9-11de-bb4a-000d606f5dc6>.

Dodatek: V minulém čísle jsme chybně uvedli počet let od autorovy smrti, správně je samozřejmě 110.

Redakční rada

Kde to je?

Poznáte, kde v Boleradicích vzniknul tento obrázek?

Správná odpověď z minulého čísla: Keramický ptáček se nenachází nikde jinde než před keramickou dílnou manželů Šemorových.

Redakční rada

Mateřská škola

Děti z MŠ mají za sebou pestrý podzim plný zážitků. Podzim v naší mateřské škole byl opravdu pestrý! Děti si užily spoustu zážitků, které jim přinesly radost i nové dovednosti.

Hned na začátku si malí sportovci ze třídy Včelíček vyzkoušeli lekci florbalu pod vedením zkušených trenérů. S nadšením se učili základní techniky a užívali si společnou hru. Nechyběla ani návštěva divadla Koráb, které nás zábavnou formou provedlo cestou „od bacilů ke zdraví“.

Tradice, které nás spojují

Podzimní čas byl také o poznávání svátků. Děti se dozvěděly, co je Halloween i Dušičky a připomněly si svátek sv. Martina. Ten si přiblížily dramatisací příběhu a společným pečením voňavých svatomartinských rohlíčků.

Mateřská škola se zapojila do projektu Pyžamový den – děti

i paní učitelky si užily den v pohodlném oblečení a s úsměvem.

Velkým úkolem bylo vystoupení pro seniory: Včeličky předvedly básničku „Babička a dědeček“, taneček na píseň „Měla babka čtyři jabka“ a scénku doplněnou veselou písní „Ženuška“.

Během listopadu si děti vyzkoušely i základy country tanců a dále nacvičovaly tanečky, které předvedly na adventních dílnách. Tam potěšily rodiče i ostatní návštěvníky svým vystoupením.

Podzim byl zkrátka plný pohybu, tvoření, tradic i setkávání.

A co nás čeká dál? V nejbližších týdnech se ponoříme do příprav na advent a Vánoce. Do školky zavítá Mikuláš, děti budou péct, vyrábět vánoční výzdobu, chystat dárky pro rodiče a nacvičovat program na vánoční besídku. Nezapomeneme ani na dopis Ježíškovi, protože kouzlo Vánoc začíná právě tady.

Kolektiv MŠ

Základní škola

Co se děje za školními dveřmi? Podzim plný zážitků, objevů a radosti

Škola není jen místem, kde děti otevírají učebnice a pilně píšou do sešitů. Je to především prostor plný příběhů, dobrodružství, objevování a společného smíchu. Každý den tady vznikají malé radosti, nové přátelství i dovednosti, které se do života nezapomínají. A právě proto se děti do školy často těší – nejen kvůli vědomostem, ale i díky neza-

pomenutelným zážitkům, které je tu čekají. Od začátku školního roku se v naší škole opravdu nezapomínalo. Prvňáčci, ti naši nejmenší školáci, se s obdivuhodnou odvahou pustili do poznávání školního světa. Den za dnem si zvykali na nové povinnosti, ale zároveň objevovali i kouzlo společného učení, her a radostných chvil. V hodinách používáme hravé metody, kvízy, tablety či interaktivní tabule – dnešní technologie zkrátka dělají z výuky pestrý a zábavný svět. A protože škola není jen o učivu, ale i o otevřeném srdci a fantazii, připravily paní učitelky a vychovatelky mnoho akcí,

kteří dětem rozzářily oči. A opravdu jim nebylo málo!

ZÁŘÍ – Barevný začátek školního roku

Hned v prvních týdnech se žáci vypravili na výstavu místních zahrádkářů. Už u vstupu je přivítalo zářící moře květin a košíky plné podzimních plodů. Obdivovali krásné vazby, odrůdy jablek i pestrou paletu dýní všech tvarů. Velké poďěkování patří panu Pavlu Kabelovi za milé pozvání i za pracovní listy, které děti nadšeně

vyplňovaly přímo mezi výpěstky. Domů si odnesly nejen nové poznatky o pěstování, ale i vědomí, že příroda si zaslouží péči a úctu.

V hustopečském Společenském domě měly děti možnost zhlédnout klasické britské představení Dick Whittington and His Cat, příběh o Dickovi, jeho dobrodružné cestě Londýnem a chytrém kocourovi, který sehrál roli osudového zachránce. Barevné kostýmy, humor a angličtina – to vše společně vytvořilo velmi příjemný kulturní zážitek.

ŘÍJEN – Vůně podzimu, fantazie a poznání

Jak rytíř s rýmou zatočil

Do školy zavítal pan Koráb s veselým představením o statečném rytíři, který se rozhodl vyhlásit boj zákeřné rýmě. Děti se smály, zpívaly, hádaly a s nadšením se zapojovaly do děje.

Projektový den ve žlutém

První projektový den tohoto roku jsme ladili do žluté barvy – barvy světla, energie a podzimu. Téma „Když se kácí les“ dětem otevřelo oči. Poznávaly stromy, hledaly věci ze dřeva, soutěžily, tvořily, a dokonce zasadily vlastní rostlinku. Malé ruce sice byly od hlíny, ale o to čistší bylo jejich uvědomění: každý poražený strom potřebuje náhradu.

Osvěta do světa – svět nevidomých

Velmi silným zážitkem byla beseda s paní Petrou Bezákovou, jejím kolegou Jaromírem Skácelem a jejich vodícími psy Angelem a Marvelem. Děti se dozvěděly, jak náročný a důležitý je výcvik vodících psů a jak obrovskou pomoc představují pro nevidomé. Setkání bylo nejen poučné, ale i hluboce lidské.

Čarodějnický den – malý Halloween

Škola se na jeden den proměnila v rej kouzelnic a čarodějů. V lavicích seděly samé nadpozemské bytosti, na stolech se mísily kouzelné lektvary a učení mělo rázem vlivem kouzel mnohem větší šmrnc. Smích, kostýmy, zaklínadla a hravá čarodějnická atmosféra provázely celý den.

LISTOPAD – Měsíc vzpomínek, tvořivosti a otevřených dveří

11. listopadu si žáci připomněli památku padlých u pomníku 1. světové války. Mgr. Pavel Kabelka jim poutavě přiblížil události války i osudy bolearadických mužů, kteří v ní položili život. Žáci pomník vyzdobili květinami a zapálili svíčku i u hrobu Antonína Čermáka na Pastýřské ulici. Šlo o silný, tichý zážitek plný úcty a pokory.

Den otevřených dveří

Škola přivítala malé budoucí školáky i jejich rodiče. Prohlédli si učebny, vyzkoušeli chytré hračky pro programování, nahlédli do mikroskopu, proběhli se v tělocvičně a odnesli si výrobek na památku. Velký úspěch měl i školní fotokoutek, sladkosti od maminek, babiček i paní kuchařek a samozřejmě také slavnostní chvíle, kdy prvňáčci získali dopoledne svůj první Slabikář. Kouzelník Darmozlob jim ho sice schoval, ale děti ho s nadšením našly.

Pyžamový den

Zapojili jsme se do celostátního Pyžamového dne a ukázali, že nám záleží na rodinách vážně nemocných dětí. V tento den po celé České republice lidé oblékají pyžamo, aby si připomněli, že některé děti ho musejí nosit týdny i měsíce, zatímco bojují s nemocí.

Divadlo „Jak Uhlíř Skoumal Svěrák“

V Hustopečích nás čekalo veselé představení plné písniček, rytmu a smíchu. Děti zpívaly, tleskaly i tančily – atmosféra byla dokonale hravá.

Country tancování

K nejvíce oceňovaným zážitkům patřilo i kouzelné country dopoledne, které pod vedením zkušeného lektora ze srdce Šumavy přeneslo účastníky do světa melodických tónů, rytmického tance a autentické atmosféry venkovského života. Děti se s chutí učily nové tance, poslouchaly vyprávění o historii country stylu a celé dopoledne se neslo v duchu radosti a pohybu.

Výtvarná soutěž Boleradický džbánek

Děti se utkaly ve dvou kreativních tématech – Otiskovaná příroda a Život na hradě. Porota stála před nelehkým rozhodováním, protože každý obrázek oplýval originalitou a krásou. Nejlepší práce nakonec

získaly zasloužené ocenění v podobě diplomů a drobných dáreků, které vykouzlily úsměv na tvářích malých umělců.

Školní družina

Ani školní družina nezahálela – po celý rok děti pilně sbírají své „oříšky“ za ochotu pomáhat, slušné chování i pečlivý pořádek. Malí šikulové se s nadšením pustili do tvoření – z kaštanů, plastelíny či dřívěk vznikaly originální výtvary a pestrobarevné dekorace, které rozzářily každou poličku. Nezapomněli ani na dobrý skutek: zapojili se do charitativní kamínkové výzvy, aby potěšili opuštěná zvířata. A sportovci? Ti si užili napínavý turnaj ve vybíjené, kde

nechyběla bojovnost ani radost z pohybu.

Co nás čeká v adventním čase?

- Přejde k nám Mikuláš
- Vánoční představení O Vánocích, které nechtěly být v boleradickém divadle
- Vánoční koncert v kostele sv. Václava a Anežky České v Hustopečích
- Vánoční jarmark s vystoupením našich žáků
- Vánoční besídky ve třídě

Děti pilně nacvičují, tvoří výrobky a připravují se na nejkrásnější období roku. Zakoupením výrobků na Vánočním jarmarku podpoříte školu a pomůžete dětem získat nové pomůcky.

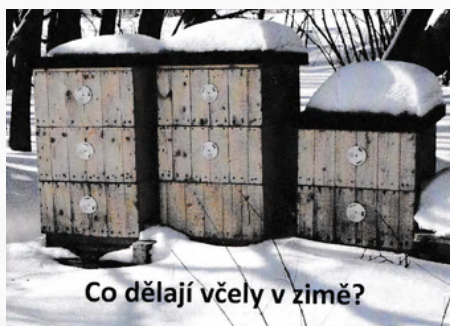
Všem rodičům, prarodičům i občanům obce přejeme Vánoce tiché jako sníh, radostné jako dětský smích a krásné díky chvílím stráveným spolu.

Za kolektiv ZŠ
Miroslava Fišerová

Včelařský kroužek Svazenka

Svazenka, včelařský kroužek při škole, na svých podzimních schůzkách nezhálela. Bylo třeba ošetřit včely léčivem, připravit a zabezpečit úly na zimu. Děti si připomenuly Mezinárodní den zvířat (4. 10.), Světový den stromů (20. 10.) a seznamovaly se s časopisem

Co dělají včely v zimě?

Včelařství – především v části pro včelařky (kvízy a doplňovačky).

Připravovaly se i na Adventní a Vánoční jarmark, kde měly svůj stánek s včelařskými produkty.

A co dělají včely v zimě? V zimě mrzne i v úlu, včela hyne již při teplotě 5 stupňů. Jak to Paní Příroda zařídila, jak přežijí? Jeden z členů kroužku, Roman Třeštík říká a píše:

Doplňím: v chumáči udržují teplotu 20 až 30 stupňů. Zahřáté včely se ze středu přemísťují – posouvají na okraj a povrch chumáče a ty z kraje zase dovnitř, aby se zahřály a nezmrzly. Nevytápí tedy celý úl, ale jen zmíněný chumáč. energii na „vytápění“ a zahřívání získávají ze zimních medových zásob. Je to zázrak přírody?

Za včelařky
Pavel Kabela

Důležitější je, aby zimu přečkala královna. Ostatní včely se sesaknou kolem ní do chumáče a zahřívají ji i sebe.

Zahrádkáři informují

Je pokročilý podzim, blíží se zima. Sezona na zahrádkách skončila, je sklizeno a úroda uložena či zpracována.

Podzimní výstava se vydařila, mohli bychom být spokojeni. Přesto nás ve svazu něco trápí, je to zpracovna ovoce.

Zpracovna nebyla letos v provozu. To od devadesátých let min. stol., kdy byla zbudována, se ještě nestalo. A to mě jako předsedu velmi trápí.

Ne, že by nebylo dostatek ovoce, či nebyl zájem od pěstitelů, ale chyběl správce zpracovny, tedy neměl kdo sušit a moštovat.

A tak oslovujeme potencionální zájemce, kteří mají vztah k zahrádkářství a ovocnářství a chtěli by tuto službu spoluobčanům

a dalším zájemcům poskytnout. Jedná se o sezonu 2026 v době červenec až listopad.

Zájemci se mohou přihlásit u předsedy svazu osobně či na mob. 739 744 818.

Také nabízíme občanům společenství v našem spolku. Zahrádkářů, zahradníků i ovocnářů je jistě hodně, ale je i možnost naplnit tuto zálibu sdružováním, setkáváním a sdílením společného koníčku.

Všem členům i ostatním občanům přeji pěkný klidný Advent a pokojné Vánoce a hodně zdraví a síly do nového roku a zahrádkářské činnosti.

Za výbor předseda
Pavel Kabela

Vánoční opona

Vánoční opona se zvedá,
světla svítí, sál se hledá.
Hrají herci, velcí, malí,
aby se Vánoce vydařily.

Již dlouhou řadu let se divadelní spolek snaží připravovat pro svoje spoluobčany, přátele a milovníky divadla ze širokého okolí, bohatý kulturní program. Naším přáním vždy bylo a je, dopřát vám divadelní zážitky, prožít s vámi nezapomenutelné divadelní večery. Jak se nám to daří, můžete posoudit jen vy, naši diváci.

Do Vánoc zbývá jen pár dnů, přípravy na ně vrcholí. Zjistili jste, že vám ještě chybí nějaký vánoční dárek? Máme pro vás tip: **Darujte divadlo.** Hezké představení může zahrát lépe, než svetr... Pokladna divadla bude sice v době vydání tohoto čísla Polehradu už uzavřena, ale možnost pořídit vstupenky nebo dárkové poukazy zůstává, a to v rezervačním systému divadla: <https://boleradice-divadlo.cz/program-rezervace-dsbm/>.

Protože k prodeji vstupenek využívá naše divadlo službu GoOut, můžete dárkové poukazy koupit i zde: <https://goout.net/cs/vouchers/>.

Pokud vám tento způsob nevyhovuje, obraťte se na paní pokladní (tel. +420 723 666 153), určitě se domluvíte.

Které představení vybrat, které zahřeje?

10. ledna to může být úplně poslední uvedení inscenace domácího souboru, Dámská šatna. Derniéra nebude běžným představením. Hra je nastudována ve dvou alternacích, měla dvě premiéry. Derniéra bude jen jedna, a tak se v ní vystřídají všechny herečky. Nepochybně tak vzniknou nové vtipné situace.

11. ledna můžete pozvat do divadla celou rodinu na kouzelný příběh o zlobivém čertu Florimónovi, krásné němé kominici Tradamile a o tom, jak kouzlo lásky dokáže vše pohádkově napravit. Když se k tomu všemu ještě přidají písničky z nádherné opery Rusalka, ale trochu jinak, než je znáte, tak je pohádkové kouzlo dokonáno. Výpravný pohádkový příběh **O čertovi** uvede v Boleradicích oblíbené **Divadelní studio „V“ z Brna.**

17. ledna k nám zavítá neméně oblíbené **Ořechovské divadlo.** Známe jejich osobitá představení, která se vyznačují hudbou, zpěvem a skvělým kolektivním herectvím. **Převýborná**

historie o benátském kupci je volně, kabaretní formou zpracované téma na námět novely Giovanniho Fiorentina, podle lidové hry z Podkrkonoší „Komedije o dvou kupcích a židov Šilokoj“, ale především podle „Kupce benátského“ od Williama Shakespeara s vůní Benátek začátku XX. století. A nejen s vůní Benátek, ale také počátků kinematografie a tepu začínajícího jazzu.

24. ledna se představí opět domácí soubor. Tentokrát s vážnějším tématem **Romeo, Julie a tma** je tragický příběh o lásce studenta a židovské dívky, která se skrývá před nacisty během heydrichiády v Praze. Intimní příběh o lásce a odvaze v době, kdy i drobný projev lidskosti mohl znamenat odsouzení.

Další tituly, které uvádí divadlo v Boleradicích, najdete na webu divadla:

<https://boleradice-divadlo.cz/program-rezervace-dsbm/>.

Přidejte se mezi nás

Zvukař, osvětlovač

Hledáme posily do našeho týmu. Máme velký nedostatek divadelních techniků, zejména osvětlovačů a zvukařů.

Co dělá divadelní technik? Mezi jeho hlavní úkoly patří:

- Osvětlení: Instalace a ovládání osvětlovací techniky, včetně speciálních světelných efektů.
- Zvuk: Nastavení a obsluha zvukového systému, mikrofonů a zvukových efektů.
- Jevištní stroje: Obsluha jevištních technologií, jako jsou propadla, točny, tahy apod.

Divadelní technici úzce spolupracují s režiséry či scénografy.

Možný nástup od 1. 1. 2026.

Zájemce o tuto činnost zaučíme a uvedeme do praxe. Finanční odměna dle dohody.

Uklízečka

Potřebujeme posílit úsek úklidu divadla. Hledáme další uklízečku pro budovu divadla.

Jedná se především o úklid před a během víkendu, kdy se odehrává většina představení v divadle. S náplní práce a finančním ohodnocením rádi seznámíme při osobním jednání.

Možný nástup od 1. 1. 2026

Produkční

Provoz divadelní budovy je na naše amatérské podmínky rozsáhlý, proto hledáme člověka, který by zastával pozici produkční/produkčního jako zaměstnanec. Jedná se asi o poloviční úvazek.

Co od produkční/ produkčního očekáváme:

Náplň práce produkčního zahrnuje koordinaci a řízení projektů (divadelní představení, kulturní akce) od koncepční přípravy až po realizaci. Zahrnuje organizační, finanční přípravu, sestavování rozpočtů, plánování harmonogramů a komunikaci s různými týmy a dodavateli. Produkční se také stará o marketingové materiály, propagační plány a administrativu spojenou s projektem. V našem případě jde o všechny aktivity v divadle mimo činnosti domácího divadelního spolku. Tuto funkci lze spojit s pozicí správce divadla, tzn. především péče o provozuschopnost budovy zajišťováním revizí a následných oprav.

Předpokládaný nástup: 1. 3. 2026.

Pokud máte zájem o bližší informace, pište na email: akcedivadla@gmail.com, případně volejte na 608 421 476.

30. divadelní bál aneb Noc v Benátkách

V sobotu 31. ledna v 19:30 hod. zahájíme jubilejní ples divadelního spolku. Je již mnohaletou tradicí, že k tanci hraje Salonní orchestr Brno. Mezi tanečníky je velmi oblíbený a sjíždějí se za ním hosté ze širokého okolí. O půlnoci vystřídá hudebníky neméně oblíbená cimbálová muzika Vonica.

Ráz plesu – italské Benátky, jejich světoznámý karneval, divadelní hry spjaté s tímto místem nebo blízkým okolím, to vše může být pro návštěvníky inspirací, jak se na ples obléknout.

Na přípravě programu pracujeme. Doufáme, že se nám podaří nacvičit slavnostní polonézu, vtipný divadelní výstup, ukázky tanců v podání profesionálních tanečníků atd.

Nebude samozřejmě chybět plesová klasika – loterie, dámská volenka, vybrané lahůdky a lahodné nápoje. A také půlnoční slosování vstupu. Srdečně všechny zveme.

Vstupenky je možné rezervovat na webu divadla – záložka Divadelní bál, nebo v pokladně divadla.

Za DSBM
Iva Kahounová

DIVADELNÍ SPOLEK BRATŘÍ MRŠTIKŮ BOLERADICE

30. DIVADELNÍ BÁL
ANEB
NOC V BENÁTKÁCH

31.1. 2026 19:30

SÁL MĚSTYSE BOLERADICE

Letorost

Podzim nabitý akcemi a dobrými zprávami

Vážení přátelé a příznivci naší krajiny, rádi bychom začali tím nejdůležitějším – poděkováním. V posledních měsících se znovu potvrdilo, že v Boleradicích žije spousta lidí, kterým záleží na naší krajině a okolí obce. Neuvěřitelné se stalo skutečností: společně s vámi, vedením Boleradic a Nadací Via se podařilo dát dohromady krásných 305 900 Kč na nový traktůrek a mulčovač. Díky tomu jsme mohli zakoupit malotraktor Avenger 26 a mulčovač MN 155, které nám výrazně ulehčí práci a pomohou s údržbou cest, na kterých jako spolek už několik let společně pracujeme.

Upřímně – měli jsme obavy, že na pravidelnou péči o obnovené cesty a zeleň nebudeme mít dost sil ani času. Ale díky této obrovské podpoře můžeme pokračovat s klidem dál a pouštět se i do nových projektů.

Rádi se s vámi podělíme o to, jak se celková částka poskládala:

- Na platformě Darujme.cz přispělo 56 dárců, dohromady 100 101 Kč.

- Nadace Via přidala štedrých 100 000 Kč.
- Městys Boleradice přispěl 81 000 Kč.
- A zbývajících 24 799 Kč jsme doplatili z úspor spolku.

Každá koruna, každý příspěvek, každé povzbuzení – to všechno nám dodalo energii a chuť pokračovat. Děkujeme vám!

Brigády v parčíku

Další novinkou jsou práce na malém parčíku na konci ulice Pastýřská. Místo, které dlouho čekalo na oživení, se díky dvěma podzimním brigádám konečně začalo měnit v hezký odpočinkový kout.

První setkání proběhlo 18. října, druhé o týden později 25. října. Během obou brigád jsme společnými silami zvládli opravdu hodně:

- Vysadit živý plot z přibližně 120 sazenic ptačího zobu
- Vysadit 14 keřů (např. tavalník vrboolistý či krásně vonící jasmín)

- Zasadit 3 ovocné stromy: třešeň, švestku a kaštan
- Umístit 3 nové lavičky
- Posekat trávu, prořezat křoví a upravit terén

Díky tomu teď místo ožívá novou zelení, která časem nejen zpevní svah, ale také přiláká opylující hmyz a vytvoří příjemný, postupně rozkvetlý parčík.

Práce ale ještě úplně nekončí. Čekají nás drobné úpravy terénu, výsev trávníku a instalace informačních a herních tabulí, aby se celý prostor hezky uzavřel a stal se přívětivým místem pro kolemjdoucí i děti.

Velké díky patří všem, kdo si udělali čas a přišli pomoci s výsadbou, rytím i zaléváním. Obzvláště nás potěšila účast členů včelařského kroužku Svazenka, kteří s sebou přinesli dobrou náladu a kus poctivé práce navíc. Jsme rádi, že i takhle propojujeme místní spolky, kroužky a sousedy.

Seminář „Krajina je taky soused“

V pátek 7. listopadu jsme uspořádali další akci – seminář „Krajina je taky soused“, který vedla Ing. Klára Dušková. Společně jsme se podívali na to, jak funguje naše převážně zemědělská krajina, jaké má problémy a jaké výzvy před ní stojí.

Paní Dušková srozumitelně a názorně představila konkrétní možnosti, jak může každý z nás přispět ke zdravější krajině kolem Boleradic a přivedla nás tak k zamyšlení nad tím, co můžeme udělat sami. Probírali jsme, co můžeme dělat pro to, aby se z polí neztrácela voda, půda ani život. A ukázalo se, že i malé kroky obyčejných lidí mají v součtu velkou sílu.

Pro ty, kdo se nemohli zúčastnit, je prezentace ze semináře dostupná na webu našeho spolku:
www.letorost.cz

Další práce a plány do budoucnosti

Kromě výše zmíněných akcí proběhla během roku také řada menších brigád: péče o vysazené stromy a keře, úpravy cest, výměna tříkúlových ochranných kolem stromů a výsadba několika keřů, především kolem Nikitěnkovy cesty.

Rok 2026 se pomalu blíží a my už teď plánujeme další projekty, které pomohou zvelebit okolí, zlepšit podmínky pro přírodu a zpříjemnit prostředí pro nás všechny.

Na závěr bychom vám za celý spolek Letorost chtěli popřát krásné Vánoce, pohodové svátky a šťastný nový rok. Děkujeme, že jste s námi – a těšíme se na vše, co společně dokážeme v příštích letech.

Za spolek Letorost
Jiří Víteček

Věděli jste, že...

V Česku se každoročně ztratí až 2 cm půdy – a vznik této vrstvy trvá až 1 000 let.

Roční ztráta půdy: 21 milionů tun, tedy zhruba 1,5 milionu tatrovek.

Eroze může způsobit **pokles výnosů až o 75 %** a snížení ceny půdy **až o 50 %**.

Více než pětina ČR je oficiálně ohrožena erozí – a bude hůř (v roce 2030 až dvojnásobné škody).

Česká republika je „střecha Evropy“ – veškerá voda od nás jen odtéká, nikde nepřitéká.

V ČR je **1,2 milionu km melioračních trubek** – ty dodnes **odvádějí vodu pryč**, často bez jakékoliv kontroly.

Klíčová opatření (tůně, poldry, retenční prostory) často stojí málo, ale **dramaticky mění odtok vody v krajině.**

Ohromné lány polí bez členění jsou **typicky nastavené pro stroje, ne pro krajinu** – výhodné pro zemědělce, škodlivé pro území.

Jižní Morava patří mezi lokality **nejohroženější větrnou i vodní erozí.**

To a více se dozvíte v prezentaci ze semináře „Krajina je taky soused“.

Aligators

Fotbalová i florbalová sezóna je v plném proudu a náš klub má za sebou nabitý podzim plný sportovních výkonů, změn i důležitých klubových aktivit. Ve fotbale letos funguje pět týmů – minipřípravka, mladší přípravka, starší přípravka, mladší žáci a starší žáci, přičemž žákovské týmy působí společně s SK Krumvíř v SDM. Ve florbale se náš klub může pochlubit celkem třiceti družstvy napříč všemi kategoriemi.

Elitní týmy

Oba elitní týmy vstoupily do sezóny účastí v Poháru Českého florbalu. V prvním kole dokázali muži i ženy postoupit, nicméně ve druhém kole již narazili na silné soupeře a z poháru byli vyřazeni – ženy extraligovými Židenicemi a muži týmem Galaxy TEAM Brno.

V ligové sezóně zatím ženy předvádějí velmi dobré výkony. Po úvodních devíti kolech mají na kontě pouze jednu porážku v základní hrací době a průběžně se drží na třetí příčce tabulky. Muži měli pomalejší vstup do soutěže, ale po sérii několika vítězných utkání se rovněž posunuli na třetí místo po jedenácti odehraných kolech. Oba týmy tak zatím naplňují předsezónní ambice, kterou je postup do play-off. Sezóna je však teprve v první polovině a všechny týmy čeká ještě dlouhá cesta.

Mládež

Ve florbalové mládeži došlo před sezónou k několika změnám na trenérských pozicích. Současně klub pracuje na sjednocení sportovní koncepce napříč kategoriemi. Cílem je nastavit jednotnou metodiku, herní návyky i terminologii, aby byl tréninkový proces kvalitnější a děti se lépe rozvíjely. Týmy mají za sebou první turnaje nové sezóny a postupně si osvojují nové prvky. Výsledky nejsou v této fázi prioritou – důraz se klade na učení, zlepšování a dlouhodobý růst hráčů.

Naše nejmladší kategorie minipřípravka má za sebou také svůj turnaj, který se odehrál v Kloboukách za účasti sedmi týmů. Hrál se na dvou hřištích současně, takže děti měly spoustu prostoru ukázat svou chuť do hry, nadšení a první florbalové dovednosti. Turnaj se nesl v přátelské atmosféře a děkujeme všem hráčům, trenérům i rodičům za jejich podporu.

Fotbalový podzim je u konce a všechny naše mládežnické týmy během něj předvedly velmi dobré výkony. Od nejmladších minipřípravek až po žákovské kategorie je vidět postupný rozvoj, chuť trénovat a zlepšovat se.

Klubové akce a projekty

Sezónu jsme zahájili společným dvojutkáním mužů a žen v Křenovicích. Pro fanoušky bylo připraveno občerstvení včetně grilovaných klobás a čepovaného piva, což v teplém odpoledni ocenili nejen diváci, ale i hráči po utkání. Partneri klubu JAKO a FADEHOUSE věnovali ceny do soutěží a tipovaček během přestávek. Na konci listopadu proběhlo druhé dvojutkání s tématem Na vlně MS. Věříme, že podobných společných dvojzápasů

bude v budoucnu více a že si fanoušci opět najdou cestu do haly.

V říjnu se klub zapojil do celorepublikové výzvy **FLOORBALL POWER**, kterou Český florbal uspořádal při příležitosti blížícího se Mistrovství světa žen 2025. Cílem výzvy bylo rozhábat sportovní komunitu, podpořit ženský sport a zároveň přispět na dobrou věc. Náš klub se umístil na výborném druhém místě. Děkujeme všem, kteří se aktivně zapojili – nejdůležitější nebylo pořadí, ale společná pomoc.

Na závěr roku připravujeme tradiční **Předsilvestrovskou zábavu**, kterou 28. prosince pořádáme spolu s městem Klobouky u Brna. Srdečně zveme všechny členy, rodiče, fanoušky a přátele sportu, aby s námi zakončili sportovní rok 2025.

Za celý rok 2025 děkujeme všem hráčům, trenérům, rodičům i fanouškům za jejich podporu, energii a pomoc, díky které mohl florbal v Boleradicích dále růst. Vážíme si každé účasti na tréninku, každého zápasu i každého společného okamžiku. Do nového roku přejeme všem hodně zdraví, radosti a úspěchů.

Sportovní organizace Aligators

SK Boleradice 1935

Tabulka – stolní tenis

OP 2. třídy 2025, RSST Břeclav

Rk.	Družstvo	Zápasy	+	o	-	Skóre	Body
1.	TJ Sokol Křepice	11	10	1	0	124:74	42
2.	TJ Sokol Perná	11	9	1	1	128:70	39
3.	TJ Sokol Klobouky u Brna B	11	6	1	4	121:77	30
4.	TJ Sokol Brumovice A	11	5	4	2	104:94	30
5.	SK Boleradice 1935	11	5	0	6	88:110	26
6.	FOSFA LVA E	11	4	3	4	116:82	26
7.	TJ Sokol Brumovice B	11	4	3	4	96:102	26
8.	TJ Sokol Šakvice	11	4	2	5	99:99	25
9.	TJ SPORT Němčičky B	11	4	1	6	91:107	24
10.	SK Zaječí A	11	3	0	8	75:123	20
11.	TJ Sokol Tvrdonice B	11	1	3	7	82:116	17
12.	TJ Sokol Rakvice B	11	1	1	9	64:134	15

Tabulka – fotbal

2025 A2A - 9. liga dospělí

Rk.	Družstvo	Zápasy	+	o	-	Skóre	Body
1.	TJ Sokol Šitbořice	13	10	1	2	44:17	31
2.	Bavory / Mikulov B	13	9	2	2	37:13	29
3.	TJ Velké Bílovice B	13	8	2	3	30:25	26
4.	Týnec / Hrušky	13	6	4	3	28:20	22
5.	TJ Sokol Strachotín	13	6	2	5	38:33	20
6.	TJ Sokol Brumovice	13	6	1	6	31:28	19
7.	TJ Sokol Pouzdřany	13	6	1	6	23:32	19
8.	TJ Sokol Starovice	13	4	5	4	22:19	17
9.	TJ Sokol Lanžhot B	13	5	1	7	26:42	16
10.	TJ Sokol Popice	13	4	2	7	23:28	14
11.	TJ Dynamo Drnholec	13	4	2	7	19:24	14
12.	SK Boleradice 1935	13	4	0	9	19:26	12
13.	TJ Slavoj Podivín	13	3	3	7	12:32	12
14.	Sokol Dolní Dunajovice	13	2	2	9	15:28	8

Rozpis soutěže – stolní tenis

OP 2. třídy

Kolo	Datum	Družstvo
12.	Ne 11. 01. 2026 9:30	Boleradice – Brumovice B
13.	Ne 18. 01. 2026 09:30	Boleradice – Lednice E
14.	Čt 22. 01. 2026 18:00	Perná – Boleradice
15.	Ne 01. 02. 2026 09:30	Boleradice – Rakvice
16.	Pá 06. 02. 2026 18:00	Němčice – Boleradice
17.	Ne 15. 02. 2026 09:30	Boleradice – Němčičky B
18.	Ne 22. 02. 2026 09:30	Boleradice – Zaječí A
19.	Ne 01. 03. 2026 09:30	Boleradice – Tvrdonice B
20.	Ne 08. 03. 2026 09:30	Šakvice A – Boleradice
21.	Ne 15. 03. 2026 09:30	Boleradice – Brumovice A
22.	Pá 20. 03. 2026 18:00	Křepice – Boleradice

Polehrátky

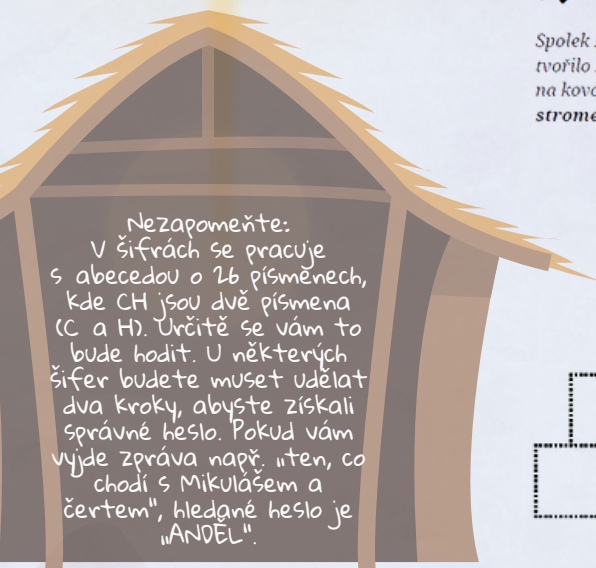

CRYPTOMANIA

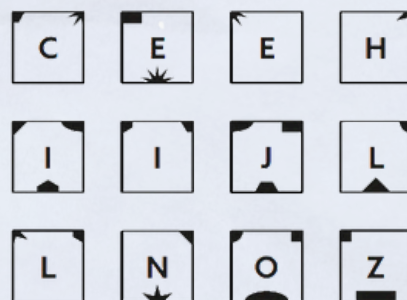
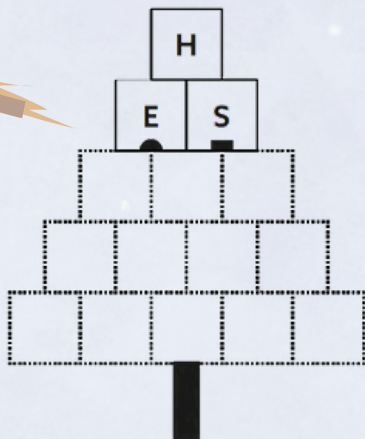
Šifry pro vánoční Polehrátky jsme si tentokrát se svolením vypůjčili z webu cryptomania.cz, kde každoročně uveřejňují krásný šifrovací adventní kalendář, který je ke stažení za dobrovolný poplatek. Přejeme příjemné luštění!

1) Hladce, obrace

Spolek P.A.S.E.K.Y. - 2017 představil v rámci akce „Hvězdný advent v Proseči“ vánoční stromek, jehož korunu tvořilo 258 ručně pletených a háčkovaných čtverců sešitých k sobě. Textilní koruna stromu byla natažena na kovovou konstrukci, přičemž celý strom i s kmenem dosáhl výšky 433 cm. Největší háčkovaný a pletený stromek vyrábělo 15 členů a přátel spolku tři měsíce.

Nezapomeňte:
V šifrách se pracuje s abecedou o 26 písmenech, kde CH jsou dvě písmena (C a H). Určitě se vám to bude hodit. U některých šifer budete muset udělat dva kroky, abyste získali správné heslo. Pokud vám vyjde zpráva např. „ten, co chodí s Mikulášem a čertem“, hledané heslo je „ANĎEL“.

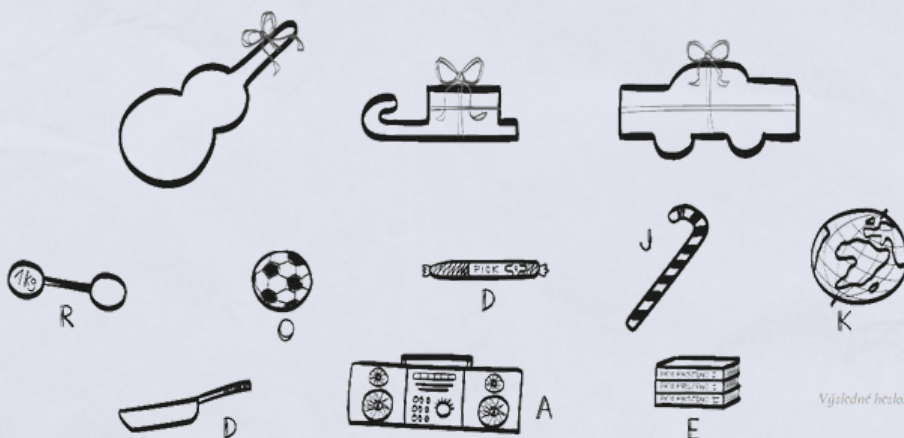

Výsledné heslo:

8) Měkké dárky nerozbaluji

CRYPTOMANIA

Nejmenší ručně zabalený dáreček vytvořila paní Radka Křivánková z Prahy. Australský opál měřil neuvěřitelný 1 × 1 milimetr a při jeho balení se autorka asi pořádně nadřela. Svěpomocí totiž vyrobila také dárkovou krabičku o rozměrech 4 × 3 × 1 mm, kterou zabalila do hedvábného papíru a obvázala ji několika ozdobnými stužkami.

Výsledné heslo:

Kalendář akcí

25. prosince **Vánoční zpívání** Jednota Orel
 26. prosince **Štěpánský košť** Vinařský spolek
 28. prosince **Badmintonový turnaj** M. Široká + L. Stehlík

1. ledna **Turnaj ve stolním tenise** SK Boleradice 1935
 4. ledna **Tříkrálová sbírka** Farnost Boleradice
 17. ledna **Propaganja a Two Doooo** Hudební klub Freeda
 31. ledna **Divadelní bál** DS Bří Mrštíkú

5. dubna **Výstava vín** Vinařský spolek
 15.–19. dubna **Mrštíkovo divadelní jaro** DS Bří Mrštíkú

sobota 10. 1. 2026	19:30	DERNIÉRA Arnošt Goldflam Dámská šatna Komedie, 75 min. bez přestávky	DS bratří Mrštíkú Boleradice	
neděle 11. 1. 2026	15:00	Předplatné RDD O čertovi Pro děti od 6 let, 70 min. bez přestávky	Divadelní studio „V“ Brno	
sobota 17. 1. 2026	19:30	Jarní předplatné Převýborná historie o benátském kupci Komedie, 85 min. bez přestávky	Ořechovské divadlo	
sobota 24. 1. 2026	19:30	Jan Otčenášek Romeo, Julie a tma Lyrické drama, 90 min. bez přestávky	DS bratří Mrštíkú Boleradice	
sobota 14. 2. 2026	19:30	Jarní předplatné Nejstarší řemeslo Tragikomedie, 75 min. bez přestávky	Divadlo Václav Václavov	
sobota 14. 3. 2026	19:30	Jarní předplatné Matka Kuráž Drama, 95 minut bez přestávky	Divadelní klub Jirásek Česká Lípa	
neděle 15. 3. 2026	15:00	Předplatné RDD Popelka: Bylo, nebylo? Pro děti od 6 let, 60 min. bez přestávky	Divadelní spolek Vojan Libice nad Cidlinou	
sobota 28. 3. 2026	Předpokládaná premiéra		DS bratří Mrštíkú Boleradice v režii Ivy Kahounové	
	Karel Čapek - Loupežník			
Poetická a hravá komedie plná humoru a mladického vzduchu připomíná, že skutečné štěstí se nedá spoutat pravidly.				
15. 4. 2026 - 19. 4. 2026	7. ročník přehlídky		Divadlo Boleradice	
	Mrštíkovo divadelní jaro 2026			
	Regionální postupová přehlídka, ze které jsou nejlepší soubory nominovány nebo doporučeny na národní přehlídce Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou.			

Orel jednota Boleradice
Vás srdečně zve na

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ

ve čtvrtek 25. 12. 2025 v 16.00 hodin
před hasičskou zbrojnicí

Svíčky a „plecháčky“ (hrníčky) na vánoční svařák s sebou!!!

Podporováno Městysem Boleradice

VINAŘSKÝ SPOLEK
BOLERADICE

VÁS ZVE NA

Štěpánský košť mladých vín

26. 12. 2025

OD 15.00 HODIN

SÁL MĚSTYSE
BOLERADICE

VSTUPNÉ 200 Kč

NOSITELÉ JMÉNA ŠTĚPÁN/ŠTĚPÁNKA
MAJÍ VSTUP ZDARMA

V CENĚ SKLENÍČKA
A NEOMEZENÁ DEGUSTACE

Vstupenky:

Inspirace těmi
nejvzdálenějšími kouty
planety se mísí s tuzemskou
náturou. Věčirek plný
energie, zemitá upřímnost,
laskavé bytí... A to hned
dvojnásobně! Hudební klub
Freedu přináší další
chuťovku.

TWO DOOOO
+

PROPAGANJA

17. 1. 2026

Vstupenky za 250,-

20:00
Kavárna u Palánů,
Boleradice

DIVADELNÍ SPOLEK BRATŘI MRŠTÍKŮ BOLERADICE

30.

DIVADELNÍ BÁL

ANEB

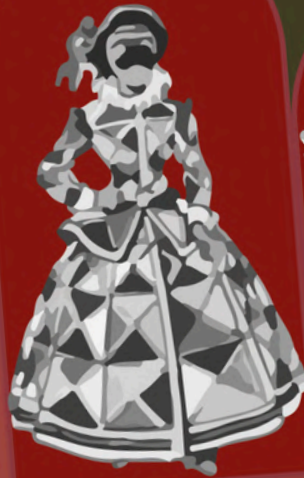
NOC V BENÁTKÁCH

31. 1.

2026

19:30

SÁL MĚSTYSE BOLERADICE

SALONNÍ ORCHESTR
BRNO

ČLENOVÉ DIVADELNÍHO
SPOLKU BRĚ MRŠTÍKŮ

CIMBÁLOVÁ MUZIKA
VONICA

Rezervace vstupenek na webu divadelnibal.boleradice-divadlo.cz nebo osobně v pokladně divadla

BADMINTONOVÝ TURNAJ ve čtyřhře

neděle **28.12.2025**
od 13:00

Sál městyse Boleradice

Startovné: 400 Kč/dvojice

Kontakt pro přihlašování: Lukáš Stehlík (774 697 478)
Omezená kapacita počtu párů

Turnaj je amatérský a je určen pro nikdy neregistrované hráče
Hrací míčky: YONEX Mavis 350 červené

POLEHRAD ZPRAVODAJ OBČANŮ BOLERADIC

Vydává ÚM Boleradice, 691 12 Boleradice 401. Za kvalitu odpovídá Redakční rada Polehradu (Pavla Hrabcová, Ing. Martina Novotňáková, Dana Veselá, Ing. Jiří Víteček). Zaregistrováno u MK ČR reg. č. E 11762. Články nejsou redakčně upravovány ani kráceny bez souhlasu příspěvatele. Redakce si vyhrazuje právo neuveřejnit příspěvky hrubě urážlivé, neslušné a poškozující dobré mravy. Příspěvatelé odpovídají plně za obsah příspěvků a jazykovou úpravu. Převzaté příspěvky jsou publikovány se souhlasem vydavatele. Příspěvky do Polehradu můžete zaslat na adresu Úřadu městyse Boleradice nebo polehrad@boleradice.cz. Toto číslo vyšlo 16. prosince 2025. Uzávěrka příštího čísla je 16. března 2026.

Foto na obálce: Antonín Vejvančícký, Martina Novotňáková